

VINERI • 20 APRILIE 2007 • ANUL LVII NR. 16

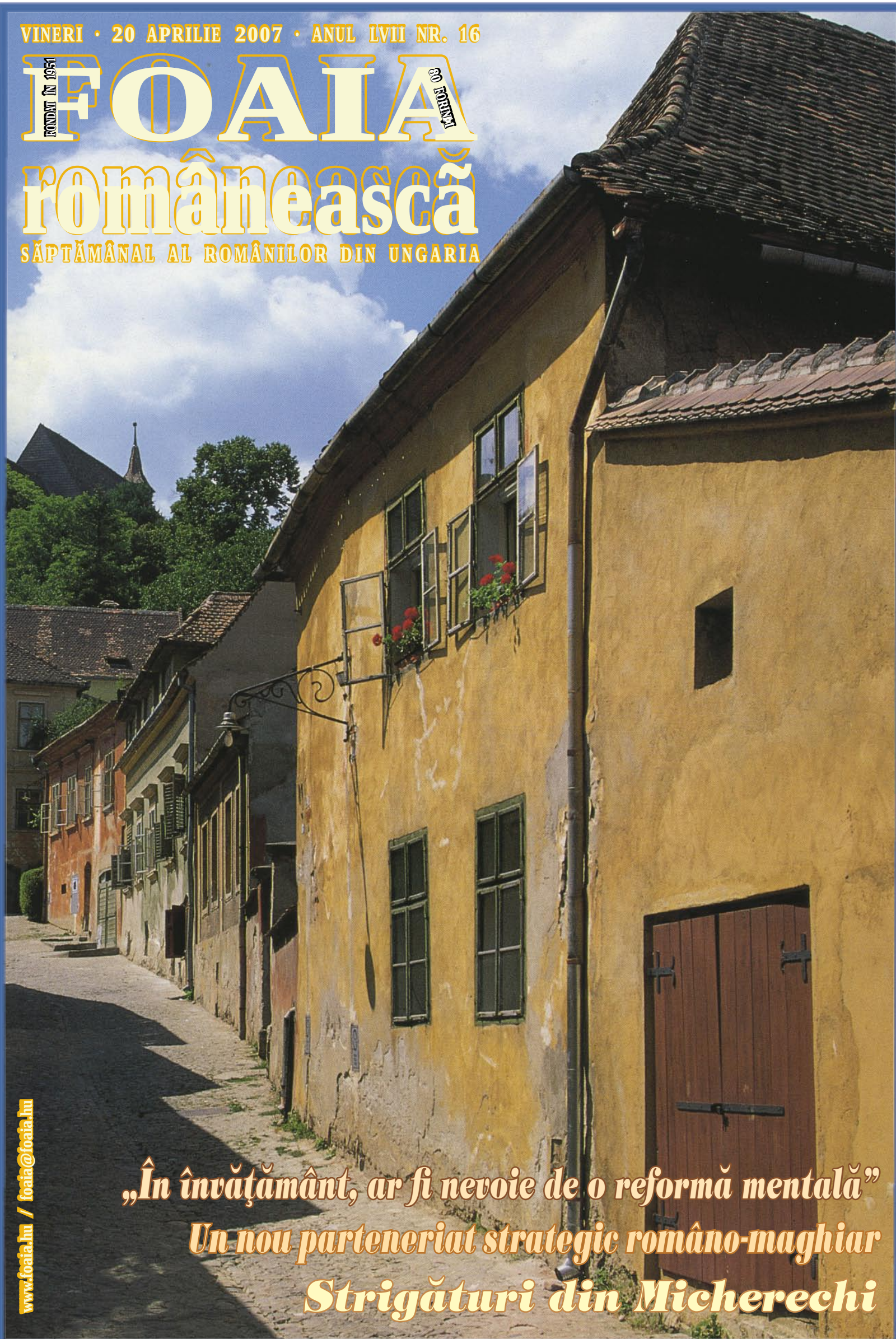
FOAIA

FONDAT ÎN 1951

30 ANI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

„În învățământ, ar fi nevoie de o reformă mentală”
Un nou parteneriat strategic româno-maghiar
Strigături din Micherechi

CALENDAR ORTODOX

23 aprilie, luni – †) Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Pur-tătorul de biruință
24 aprilie, marți – †) Sf. Ierarhi Mărturisitori: Ilie Iorest și Sava, Mitropoliții Transilvaniei; Sf. Ierarh Iosif Mărturisitorul din Maramureș; Sf. Pasicrat și Valentin; Cuv. Elisabeta
25 aprilie, miercuri – Sf. Apostol și Evanghelist Marcu; †) Sf. Cuvios Vasile de la Poiana Mărului
26 aprilie, joi – Sf. Sfințit Mucenic Vasile, Episcopul Amasiei; Sf. Glafira
27 aprilie, vineri – †) Sf. Sfințit Mucenic Simeon, ruda Domnului; Sf. Ap. Aristarh și Marcu
28 aprilie, sâmbătă – Sfinții Apostoli Iason și Sosipatru
29 aprilie, duminică – Duminica a 4-a după Paști (a Slăbănogului); Sfinții 9 Mucenici din Cizic; Cuv. Memnon Mărturisitorul

AGENDĂ

23 aprilie

1547 – s-a născut scriitorul spaniol Miguel de Cervantes Saavedra.
1564 – s-a născut William Shakespeare.
1937 – s-a născut Lucian Magdu, poet și regizor român din Ungaria.

24 aprilie

1731 – a murit scriitorul Daniel Defoe, autorul romanului „Robinson Crusoe”.
1911 – s-a născut, la Câmpina, poetul Eugen Jebeleanu.

25 aprilie

1874 – la Bologna, Italia, s-a născut Guglielmo Marconi, inventatorul radioului (Premiul Nobel, 1909).

26 aprilie

1922 – s-a născut poetul Ștefan Augustin Doinaș.
1963 – a murit poetul, prozatorul și dramaturgul Vasile Voiculescu.

27 aprilie

1872 – a murit, la București, Ion Heliade Rădulescu, ctitor al culturii române moderne, care a adus contribuții fundamentale la întemeierea învățământului în limba română.

28 aprilie

1908 – a luat ființă Societatea Scriitorilor Români, a cărei prim-președinte a fost Cincinat Pavelescu.

29 aprilie

1918 – s-a stins din viață Barbu Ștefănescu Delavrancea, dramaturg, prozator, poet, remarcabil gazetar.

București

„Toți cei a căror limbă maternă este unul din dialectele limbii române sunt români”

Președintele României, Traian Băsescu solicită Legislativei de la București reexaminarea Legii cu privire la drepturile și sprijinul acordat românilor din afara frontierelor de stat ale României. Legea a cărei revizuire este cerută de către președintele român a fost adoptată de Camera Deputaților din România în luna martie curent. Obiectivul de bază al acesteia este reglementarea drepturilor și a sprijinului acordat de către statul român „românilor de pretutindeni”. Președintele României a cerut deputaților să delimiteze clar instituțiile care se ocupă de relația cu româ-

nii de pretutindeni și a propus comasarea sau organizarea structurilor existente într-o singură instituție guvernamentală. Asta pentru că, în opinia președintelui, structura respecti-

vă este confuză și încurcată. Totodată, Traian Băsescu a propus ca sintagma „români de pretutindeni” să fie definită clar, astfel încât să fie excluse o serie de proceduri de autentificare pentru această categorie de români, care, din diferite motive, locuiesc actualmente în afara frontierelor de stat ale României. Această categorie îi include, potrivit lui Băsescu, atât pe actualii cetățeni ai României de origine română, cât și pe foștii cetățeni români sau descendenții acestora, dar și pe toți cei a căror limba maternă este unul din dialectele limbii române.

(RGN-Press)

Ungaria

Turneul Teatrului Național din Constanța

Institutul Cultural Român din Budapesta organizează la sfârșitul lunii aprilie un turneu prin Ungaria al unui spectacol de dans prezentat de Teatrul Național din Constanța. Regia spectacolului îi aparține cunoscutei balerine Bozsik Yvette, cu contribuția artistică a Beatricei Rancea. Spectacolul s-a jucat inițial sub titlul „Cabaret”, în distribuția trupei Bozsik Yvette. Coregrafă, balerină cu performanțe internaționale, Bozsik Yvette este personalitatea contemporană cea mai prestigioasă a dansului în Ungaria. Montarea constantă, cu contribuția

artistică a regizoarei și balerinei Beatrice Rancea, ilustrează lumea colorată a cabaretului anilor 1920-30, cu treceri spre arta dansului modern pe muzică pop sau rock, într-o compoziție stranie, unde încap o lume de emoții contradictorii. La Budapesta spectacolul va avea loc în zilele de 25-26 aprilie la Teatrul Merlin, pe data de 29 aprilie, trupa de teatru va prezenta spectacolul la Teatrul Jókai din Bichișcia, urmând ca pe 30 aprilie să urce pe scena Teatrului Național din Seghedin. Toate spectacolele vor avea loc cu începere de la ora 19.00. A.L.C.

Budapesta

Probleme minoritare, dezbătute în Parlament

Comisia parlamentară pentru drepturile omului, minorități și culte a ținut două ședințe în această săptămână. În cadrul celor două ședințe au fost dezbătute și probleme legate de minoritățile naționale și etnice din Ungaria.

La prima întrunire, luni, 16 aprilie, comisia a dezbătut moțiunea parlamentară despre sprijinul bugetar pentru organizațiile civile ale naționalităților. În ziua de 17 aprilie, după încheierea ediției noastre, s-a făcut un raport despre munca din anul 2006 a comisarului pentru drepturile minorităților. R.P.

Atenție la viteză!

După aderarea României la Uniunea Europeană, la frontiera româno-maghiară există o singură oprire pentru control în diagonală. Cei care ies din Ungaria spre România trec prin punctul de frontieră maghiar fără a micșora viteza la cea permisă de 30 km/oră, se strecoară în ciuda indicatoarelor de limitare a vitezei. Zilele trecute, la trecerea de la Artand autoritățile au aplicat sancțiuni față de 85 de autovehicule pentru depășirea vitezei legale cu peste 25%. (TriplexNews/ERIC)

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Sighișoara
(Foto: din arhivă)

Citatul
săptămânii

„Nația și graiul național fiind identice, îngrijirea de cultivarea lui este îngrijirea de cultura nației, că precum istoria ne adevărește, atunci a înflorit un neam când a ajuns în floare și graiul său și o dată cu veștejirea acestei caracteristici...vedem că s-au stins și acele neamuri de pe fața pământului și nici odinioară nu s-au putut cultiva poporul acela în câtă vreme graiul său n-a fost introdus în templul Muzelor.”

Gh. Asachi

Scrieți-ne
la adresa:
foaia@foaia.hu

Un nou parteneriat strategic româno-maghiar

Președintele Camerei Deputaților, *Bogdan Olteanu*, a efectuat, joia trecută, 12 aprilie, o vizită în Ungaria, la invitația omologului său ungar, doamna *Szili Katalin*, președinta Parlamentului de la Budapesta. Întâlnirea celor doi președinți a avut loc la Pécs, oraș care în 2010 va fi Capitală Culturală Europeană. Cele două părți au semnat, cu această ocazie, Acordul de cooperare privind parteneriatul strategic dintre Camera Deputaților a Parlamentului României și Adunarea Națională a Republicii Ungare, au trecut în revistă noi probleme privind cooperarea bilaterală și au discutat despre proiecte comune europene.

Între parlamentele României și Ungariei a existat și până acum un acord de cooperare, dar „acesta a fost regândit după aderarea României la Uniunea Europeană, pentru că

acest nou parteneriat strategic va oferi mai multe colaborări practice, atât în domeniul economiei sau culturii, cât și în cel al protecției mediului.

Problemele legate de

de Cercetări, nefiind finanțat de statul ungar, cu toate că există patru decizii guvernamentale, referitoare la această problemă. Eva Iova a spus că autoguvernările românești nu sunt reprezentative pentru minoritatea română, deoarece s-au format pe baza unei legi care nu exclude intrarea neromânilor în autoguvernările românești, și că acest sistem mai mult dăunează decât cât ajută comunitatea românească.

Bogdan Olteanu a răspuns că România poate ajuta prin proiecte organizațiile românești din Un-

acum discutăm ca membri ai aceleiași familii”, a declarat doamna Szili Katalin, care în calitate de gazdă și de deputat al județului Baranya a pus în fruntea discuțiilor bilaterale problema legată de programul „Capitală Culturală Europeană”. În acest an, acest titlu a fost dobândit de orașul Sibiu, iar în 2010 orașul Pécs se va putea mândri cu acesta. În urma vizitei sale din luna martie, de la Sibiu, președinta Parlamentului de la Budapesta a inițiat ca între cele două orașe să se realizeze o legătură de orașe-gemele (ceea ce înseamnă mai mult decât relațiile de înfrățire) și să se ajute reciproc în acest mare proiect european.

Președintele Bogdan Olteanu a declarat, la rândul său, că este convins că

minorități au fost discutate numai la masa de prânz, după o scurtă vizită a celor mai importante monumente de patrimoniu ale orașului Pécs. Din delegația ungară au făcut parte, de această dată, trei reprezentanți ai românilor din Ungaria: *Traian Cresta*, președintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *dr. Maria Berényi*, președinta Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria și subsemnata *Eva Iova*, cele două din urmă fiind invitate ca reprezentanți ai intelectualității române din această țară. Președintele AȚRU a vorbit despre reușita înființării autoguvernării pe țară și despre planurile acesteia de a prelua instituții în 2008. *Maria Berényi* a amintit despre situația în care se află Institutul

garia, dar a promis că vor urmări cu atenție și procesul de modificare a Legii Minorităților și vor cere părții maghiare să rezolve această problemă cât mai urgent. Szili Katalin a anunțat că pe ziua de 3 mai va iniția un forum al minorităților, unde se va dezbate rezultatul alegerilor minoritare.

La întâlnire au mai participat: *Ireny Comaroschi*, ambasador al României la Budapesta, deputați ai celor două parlamente, primarul orașului Pécs și președintele Consiliului Județean Baranya.

Cei doi președinți de parlament se vor întâlni din nou pe 5 mai, la Miercurea Ciuc, unde vor deschide împreună o expoziție din picturile lui *Munkácsy Mihály*.

E. Iova

EDITORIAL

Hoții lucrează în liniște

Vă veți întreba, stimați cititori – poate, pe bună dreptate – de ce acordăm în revista noastră atâta spațiu alegerilor minoritare, de ce criticăm autoguvernările și legea care a permis intrarea neromânilor în reprezentanțele românești, de ce credem că statul duce o politică mișească contra naționalităților. Răspunsul e unul foarte simplu: pentru că suntem convinși că dacă nu se schimbă starea în care se află acum minoritatea noastră românească, peste 3–4 ani, sau la următorul recensământ, nu se vor găsi în toată țara nici o sută de persoane care să se declare români. Pentru că problema se tergiversează nu de o săptămână sau două, ci de ani de zile.

Nu vom înceta să strigăm la toate forurile unde vom fi invitați, că sistemul de autoguvernări nu este reprezentativ pentru români, pentru că acestea, pur și simplu, nu sunt alcătuite și nu sunt alese de români. Se știe bine că pe listele de votare de la alegerile minoritare s-a putut înscrie oricine, de fapt, nu doar alegător dar și ales a putut fi oricine, indiferent de naționalitatea pe care o poartă. E adevărat că declarațiile pe care trebuiau să le completeze candidații la alegeri cuprindeau și întrebări referitoare la cunoașterea limbii și a tradițiilor comunității pe care doreau s-o reprezinte, dar la aceste întrebări, de fapt, se putea răspunde oricum, nimeni nu a controlat dacă cele declarate sunt adevărate sau false. Un exemplu grăitor este răspunsul Poliției din județul Borsod-Abaúj-Zemplén, care, la contestația Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta referitoare la candidarea a cinci persoane de naționalitate romă din Szendrőlád, a susținut că nu se poate controla dacă o persoană știe să vorbească o limbă, deoarece cunoașterea unei limbi are mai multe grade. Clar că este un răspuns cinic, pe lângă care, dacă ar fi alcătuit cu adevărat din români, nu ar trebui să treacă nici Autoguvernarea pe Țară.

Însă cei care stau la cârma AȚRU (precum și legea), pun pe picior de egalitate, de exemplu, comunitatea românilor din Micherechi cu cea din Mezősas. Să pui pe același cântar un sat cu două mii de români cu o localitate unde nimeni nu s-a declarat de român la ultimul recensământ, înseamnă o iresponsabilitate obraznică.

Românii din Ungaria au ajuns în această situație rușinoasă datorită acelor „conducători”, care și-au crezut propriile lor minciuni (a se citi: „suntem pe cale de a realiza autonomia culturală”, „luptăm pentru drepturile românilor” etc.) și care au împărțit între ei grosul banilor destinați comunității românești. Nu crearea în sine a unei noi instituții (cum e Centrul de Documentare și Informare al AȚRU) este problema, ci faptul că s-au cheltuit zeci de milioane de forinți pentru realizarea unei instituții de fațadă, care nu face aproape nimic. (Cele câteva expoziții și lansări de cărți anuale se pot face din bani mărunti, nu trebuie susținută pentru asta o instituție cu mai mulți angajați.) Căci în timp ce se comasează școli și se desființează biblioteci, AȚRU susține o instituție care nu are aproape nici o activitate.

Am căutat pe internet informații despre autoguvernările altor minorități. Cel mai bine documentați sunt germanii, care până și planul bugetar pe anul în curs l-au pus pe internet. Am mai citit destul de multe despre slovaci, sârbi, croați și greci. Majoritatea autoguvernărilor pe țară are site propriu, precum și centrele culturale și de documentare, unde poți citi despre concepții, realizări și proiecte. La noi, și în această privință, domină blocajul de informații. Pe site-ul www.atruroman.hu nu se găsește altceva decât cele opt pagini ale revistei lunare, fără arhivă și fără alte informații despre activitatea AȚRU sau CDI. Acest blocaj de informații, precum și liniștea mare din curtea Autoguvernării pe Țară, ne duce cu gândul la ceea ce a declarat zilele trecute un cunoscut politician: „hoții lucrează în liniște”.

Eva Iova

Pe scurt...

PRUTUL MODIFICĂ
GRANIȚA ROMÂNIEI

România pierde, anual, în favoarea Republicii Moldova și a Ucrainei, 10.000 mp de teren din cauza erodării malurilor râului. Granița naturală cu Republica Moldova și Ucraina, râul Prut silește România să cedeze anual teritorii importante celor două state vecine. De 20 de ani, Prutul erodează malul românesc, lăundu-se și, implicit, mutând spre interiorul țării granița dintre state, stabilită prin tratate la jumătatea râului.

DICȚIONARUL EXPLICATIV
ILUSTRAT

Primul Dicționar Explicativ Ilustrat al limbii române, care conține 113.893 de cuvinte și 2.085 imagini alb-negru, a fost lansat joi, la Iași, informează Rompres. Dicționarul Explicativ Ilustrat (DEXI) este realizat de cercetători ai Institutului de Filologie al Academiei Române „Alexandru Philippide”, filiala Iași și profesori de la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași. Noul volum valorifică dicționarele apărute în România și în alte țări europene, dar și îmbogățește „inventarul lexical al limbii române cu numeroase cuvinte intrate recent, mai ales în ultimele două decenii, pentru denumirea unor noi realități din politologie, sociologie, informatică sau medicină”.

FESTIVALUL BALKAN FEVER
LA LONDRA

Cântăreața Ada Milea va susține un concert împreună cu Quartetul Bălănescu, eveniment ce va avea loc în data de 3 mai, parte a festivalului Balkan Fever care se desfășoară la Londra și are ca temă aderarea Bulgariei și României la UE.

„VENETIA SALUTĂ
BUCUREȘTIUL”

Cu acest titlu se va desfășura în perioada 16–20 mai, la București, un eveniment sociocultural care e menit să marcheze intrarea României în Uniunea Europeană și sărbătorirea Zilei Europei. Proiectul va consta într-o serie de manifestări reprezentând: expoziție de costume de epocă, expoziție de fotografii intitulate „Culorile Venetiei”, un concert de muzică barocă susținut de artiști venețieni și un recital de muzică românească.

Mass-media și cultura
în conflict?

Institutul Cultural Român din Budapesta, în colaborare cu Center for Independent Journalism din Budapesta, organizează în zilele de 4–5 mai o masă rotundă cu tema „Mass-media și cultura în conflict?”. La manifestare vor participa redactori șefi ai publicațiilor de cultură, directori ai unor canale/programe culturale din audio-visual, responsabili de pagină culturală de la cotidiane sau de emisiuni culturale la TV sau radio din România și Ungaria, care vor debata prezența, frecvența și abordarea temelor culturale în media din cele două țări. Proiectul pornește de la constatarea că deși trăiesc în țări vecine, jurnaliștii domeniului cultural români și maghiari

nu se cunosc, și, mai mult, își ignoră reciproc valorile culturale. De aceea, cea de-a doua zi este rezervată unei întâlniri cu mecenatul ungar. Jurnaliștii vor fi invitați la un dejun unde participanții își vor recomanda reciproc „meniul cultural”, răspunzând la întrebarea „Ce trebuie să caute un jurnalist cultural în România/Ungaria?” Vineri, 4 mai, dezbaterile vor avea loc între orele 11.00–18.00, la sediul Institutului Cultural Român din Budapesta (Str. Izsó nr. 5), iar sâmbătă, 5 mai, întâlnirea va avea loc la Kogart Ház (et. III), între orele 10.00–13.00. Dezbaterile vor avea loc în engleză sau cu traducere română/maghiară și maghiară/română.

A.L.C.

Conferința instituțiilor
de naționalitate la Baja

La acest sfârșit de săptămână, în zilele de 21–22 aprilie, în orașul Baja se va organiza a doua ediție a întâlnirii pe țară a instituțiilor de naționalitate. Manifestarea găzduită de Centrul Cultural al Germanilor din Ungaria va avea ca scop schimbul de experiență dintre reprezentanții diferitelor instituții culturale și de învățământ ale minorităților din Ungaria. Conferința este organizată de Departamentul pentru Minorități din cadrul Oficiului Primului Ministru.

E. Iova

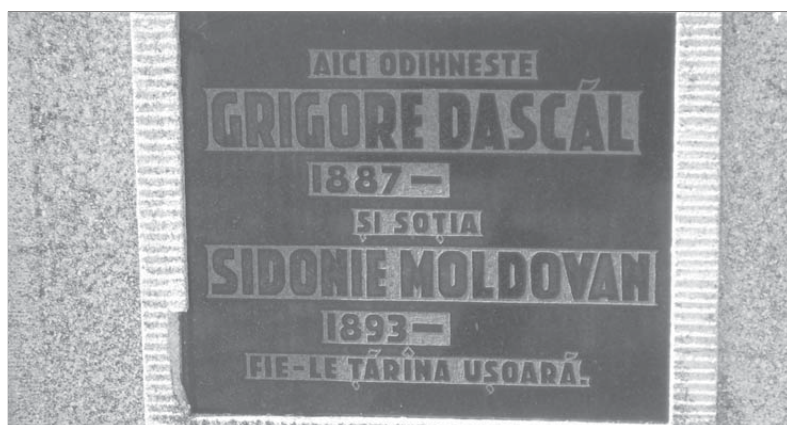
Presa baimăreană despre
românii din Ungaria

Jurnalistul baimărean Ioan Romeo Roșianu a vizitat la sfârșitul săptămânii trecute comunitatea noastră, realizând câteva interviuri despre viața publică și culturală a românilor din Ungaria. În noua revistă a lui Roșianu, cu titlul „Necenzurat”, din primele numere se scrie și despre comunitatea românilor din Ungaria. De aceas-

tă dată, au fost realizate interviuri cu părintele arhim. Siluan, noul episcop ales al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu dr. Ioan Ciotea, președintele Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și alții. Cu această ocazie, s-a stabilit și un parteneriat între revista „Necenzurat” și săptămânalul „Foaia românească”.

E.I.

Să fie oare adevărat?

Cei care se plimbă cu atenție prin cimitirul din Orașul Mare Românesc din Iula, pot vedea această placă, conform căreia bace Grigore este de 120 de ani, iar soția sa de 114 ani. Oare am dat de cei mai bătrâni români din Iula?

„Amintiri
pentru viitor”

Fundația Emanuil Gojdu din Sibiu organizează în perioada 23–27 aprilie 2007 conferința „Amintiri pentru viitor”, conferință dedicată abordării istoriei orale în rândul membrilor comunităților românești din Ungaria, Ucraina și Republica Moldova. Programul manifestării se va desfășura la Sibiu și la Mănăstirea Sâmbăta. E.I.

A apărut
„Conviețuirea”

A apărut recent ediția din 2006 a revistei Conviețuirea. Revista românilor din Seghedin este editată de Catedra de limba și literatura română a Universității din Seghedin, Autoconducerea Minorității Române, Asociația Culturală a Românilor și Parohia Ortodoxă din Seghedin.

Numărul 1–4 al anului 10 cuprinde eseuri, studii în opt capitole: minoritate, istorie, interculturalitate, învățământ, arta cuvântului, tradiții, aniversare, semn de carte. Autorii români și unguri din România și Ungaria prelucrează subiecte legate de comunitatea românească din Ungaria – istorie, religie, identitate, personalități –, aniversări din Ungaria și România, analize literare, cercetări etnologice și lingvistică română.

Oferiți 1%
pentru UCRU

Oferiți 1% din impozitul personal al Dvs. pentru Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria.

19058283 – 1 – 04

Din activitățile UCRU:

- păstrarea și promovarea valorilor culturale românești,
- sprijinirea Corului „Pro musica”,
- finanțarea Trupeii de teatru amator a Liceului românesc,
- editare de carte, CD, broșuri, pagină internet
- susținerea Foi românești

UCRU este o organizație civilă, care se întreține în exclusivitate din fonduri obținute prin concursuri, iar programele culturale se realizează prin munca voluntară a activiștilor UCRU.

dr. Ioan Ciotea,
președinte UCRU

„În învățământ, ar fi nevoie de o reformă mentală”

Părerii diferite după Olimpiada elevilor la limba și literatura română

Necesitatea reformei învățământului românesc din Ungaria reapare deseori pe lista de probleme a specialiștilor în domeniu. Unii consideră că reforma s-a făcut deja, iar alții sunt de părere că reforma întârzie și sunt îngrijorați de pregătirea școlărilor români. După încheierea ediției 2007 a Olimpiadei la limba și literatura română, la care liceenii români au fost examinați de profesori universitari, am întâlnit reprezentanții ambelor păreri. **Mihai Cozma**, profesor universitar în pensie și **dr. Maria Gurzău Czeglédi**, directoarea Liceului Românesc ne-au vorbit despre lipsurile și realizările din învățământul românesc din Ungaria.

– Ca membru al comisiei de examinare, domnule profesor cum apreciați performanța liceenilor români?

– Pe mine de mult mă neliniștește tematica acestor examene, dar asta știu și colegul meu **Gheorghe Petrușan** și alții, pentru că despre acest lucru am discutat și altă dată. De altfel, ceea ce am văzut și azi este o oglindă a întregului învățământ românesc din Ungaria. Și anume, faptul că și după 60 de ani de învățământ românesc încă ne limităm aici, la limbă și literatură. Deși viața pretinde de la noi să avem cunoștințe mai generale despre poporul român, aici însă nu reiese aceste lucruri. Să luăm exemplul baladei *Miorița*. În cazul nostru, al românilor din Ungaria, ar trebui să facem o oarecare comparație, o oarecare extindere a temei la anumite momente românești și momente unguerești, ca să vedem că e vorba de o zonă. Deoarece noi, românii din Ungaria trăim într-o zonă unguerească. Până când la unguri erau foarte frecvente motivele vânătoarești, cu viteji, cu oameni luptători, la români vedem că-i altfel un pic viața păstorească și așa mai departe. Eu personal zic că un elev ar trebui să vadă deosebirea dintre lumea motivelor, în acest caz, la români și la unguri. Această deosebire provine din deosebirea de origine. Poporul român a fost un popor de munte, are altă cultură, altă mentalitate, pe când ungurii au fost niște păstori de stepă și oameni luptători, pentru că asta le-a pretins condițiile de viață. Este nevoie să vedem și rădăcinile acestor fenomene. Dacă ne mărginim numai la analiza unei opere literare, din asta nu reiese cunoștințe destul de general valabile despre poporul român. Eu asta spun de la începutul anilor 1980, că ar trebui să ne lărgim cunoștințele despre poporul român. Ar trebui să reiasă și la acest concurs mai mult decât simplă literatură sau la proba în scris simplă limbă. Pe mine acest lucru mă neliniștește de mult și nu sunt de acord, dar văd că majoritatea este pentru această tematică.

– Credeți că lasă de dorit cunoștințele elevilor noștri?

– Am văzut și răspunsuri aici care au ieșit oarecum din cunoștințe proprii, am auzit și răspunsuri unde se poate presupune că este o repetare a celor învățate din carte. Se simte un pic tonul acesta. Și aceasta-i o boală generală în învățământul nostru. Eu am fost de multe ori președinte la bacalaureat, am obosit de repetarea mereu a acelor fraze care sunt periculoase, pentru că te scutește să te gândești. Și gândirea ar fi importantă. Mai bine să spună mai puțin, mai simplu, dar să fie ideea lui. Acolo de fapt, nu reiese gândire, nu reiese pregătire. Aceste probleme reies și la astfel de examene. Bine, poate este o problemă generală în viață, probabil există și în învățământul maghiar. Profesorul vrea să audă că elevul vorbește curent și repetă ceea ce el i-a spus cândva la ore sau ceea ce scrie în manual. Pentru ei rezultatul care se aude este important. Eu zic, s-ar putea trece mai mult spre cerințele acestea referitoare la părerea ta, nu ce scrie în manual despre cutare sau cutare personaj sau operă. Și aceasta este o problemă veche despre care discutăm aproape de fiecare dată după examene. Dar așa a fost și pe vremea când eu eram elev. Pentru profesor era important să repet ceea ce am citit în manual. Atunci primești nota 5. Dar dacă privim lucrurile din aspectul vieții, atunci acestea nu sunt adevărate cunoștințe. Viața ne impune o mulțime de probleme despre români, despre România, și pe baza pregătirilor de acest fel nu vei reuși niciodată să explici orice problemă. Trebuie să ai o părere proprie de poporul român, din care faci parte. Ar fi nevoie, de fapt, de o reformă mentală. Ar trebui să înceapă încă din școala generală, de la toate clasele, la toți profesorii, toți elevii. Știu că aceasta este o iluzie, dar nu pot să spun altceva decât că în felul acesta, aceste cunoștințe sunt arătoase, dar nu sunt destul de utile.

Directoarea Liceului „Nicolae

Bălcescu”, **Maria Gurzău Czeglédi**, care este și profesoară de română, se arată mulțumită de pregătirea concurenților la olimpiada de română.

– Sunt mulțumită în general de pregătirea elevilor care azi au răspuns la examenul național din limbă și literatura română. Temele au fost interesante și variate. Eleva care a dat dovadă de cunoștințe bogate a prelucrat subiectul baladei *Miorița*, într-un context filozofic, vorbind, în primul rând, despre miturile poporului român. Ea a descifrat esența morții care este transformată în taina nunții în această baladă, referindu-se la problematica vieții și a morții, chiar și la conceptul lui Mircea Eliade, strâns legat de un creștinism cosmic. Eu zic că un tânăr de 17 ani să aibă o astfel de viziune, și chiar într-un stil cursiv, frumos românesc, este un fapt apreciabil. O altă temă: curente de la începutul secolului al XX-lea. Aceasta necesită o studiere profundă, aducând și câteva exemple. Un alt subiect a fost literatura din perioada interbelică, Sadoveanu și opera Baltagul. Luând în considerare că cerințele pe baza cărora s-au pregătit și fizionomia acestui concurs se leagă în primul rând de limba și literatura română și, de fapt, nu în general de cultura și civilizația românească. Sigur că ar putea să fie introduse toate aceste cunoștințe într-un context și mai larg, într-un context istoric, geografic, etnologic, într-un context al artelor. Dar noi trebuie să luăm în considerare și cerințele oficiale, introduse în programa de învățământ. Consider că referitor la limbă și literatura română, elevii au fost bine pregătiți, unii chiar foarte bine, dar sigur, ca întotdeauna printre elevi, am auzit și răspunsuri mai modeste. Copiii nu s-au legat strict de opera literară, ci chiar că au făcut și filozofie și o meditație asupra acestei probleme.

– Stând de vorbă cu profesorul **Mihai Cozma**, mi-a declarat că ar fi de mult nevoie de reforma învățământului românesc din Ungaria, referindu-se la necesitatea cunoștințelor generale despre poporul român. Ce credeți despre acest lucru?

– Vă spun sincer că la începutul carierei mele de profesor, cu 20 de ani în urmă, chiar domnul profesor ne vorbea despre necesitatea reformei. Domnia sa zicea că, pe lângă limbă și literatură, ar trebui să știm mult mai mult despre istorie, etnologie, geografie, arte etc.

(Continuare în pag. a 10-a)

Pe scurt...

JULA

La Tribunalul Orășenesc din Jula au fost înmânate vinerii trecută scrisorile de recomandare pentru jurații, care au fost delegați de autoguvernările minoritare. Vicepreședintele Autoguvernării Românești din Jula, **dr. Gheorghe Ruja**, a înmănat scrisoarea de recomandare pentru doamna **Cornelia Taga Mihăiescu**, care va fi jurat al tribunalului până în anul 2011.

SĂCAL

De la 1 martie 2007, școlile generale bilingve din Săcal și Bedeu funcționează în asociere. **Alexandru Trippon**, directorul școlii din Săcal a fost numit cu conducerea celor două instituții pe un timp provizoriu de un an de zile, de la 1 martie 2007, până la 28 februarie 2008.

SEGHEDIN

Consulatul General al României de la Seghedin va organiza în ziua de 9 mai o masă rotundă pe tema aderării României la Uniunea Europeană. Întâlnirea va avea loc tocmai de Ziua Europei.

CHITIGHAZ

Cu ocazia „Zilei Pământului”, primăria din Chitighaz a lansat recent un concurs pentru școlarii din localitate. Elevii din clasele inferioare pot participa cu desene, iar cei din cursurile superioare cu compuneri.

MICHERECHI

Consiliul Local din Micherechi s-a întrunit în ședință, joi, pe 12 aprilie. În cadrul ședinței ordinare s-a făcut raport despre evenimentele petrecute în ultima perioadă, s-a făcut bilanțul financiar al anului 2006 și s-a decis despre înaintarea unor proiecte județene.

BICHIȘCIABA

În ziua de 19 aprilie, o delegație din Bichișciaba a participat la Zilele Beiușului. În delegație au fost și doi reprezentanți ai Autoguvernării Românești din Bichișciaba. Președintele **Gheorghe Gros** și **Gheorghe Marc** s-au declarat mulțumiți de evoluția relațiilor înfrățite cu românii beiușeni.

Însemnat pentru Hristos

Într-un anumit sens toți oamenii suntem străini unii față de alții. Chiar și prietenii nu se cunosc bine unii pe alții. Căci a cunoaște pe cineva, înseamnă a-i ști toate influențele din izvoarele ereditare și ale mediului în care a crescut, cât și nenumăratele hotărâri morale care l-au format ca să ajungă ce este. Deși nu ne cunoaștem unii pe alții, urmărind traiectoria vieții cuiva aflăm învățături frumoase, în special dacă suntem atenți la forțele motoare care i-au motivat acțiunile. De pildă, ce mult am câștiga fiecare dacă am simți și noi același clocot de viață în Hristos ca Saul din Tars, mai târziu chemat Pavel, dacă am măsura și noi cât de cât adâncimile ascunse ale cuvintelor sale: „*Port în trupul meu semnele Domnului Isus!*” (Galateni 6:17). În legătură cu aceste cuvinte un lucru e sigur: au fost e recunoaștere a faptului că Dumnezeu era stăpân în viața lui Pavel. Apostolul Pavel aparținea în întregime Domnului, cu trupul, sufletul și duhul său. Era însemnat pentru Hristos! Când el spune că poartă în trupul său rănilor, cele cinci răni ale Domnului, nu vorbea de semne ca de genul „stigmatelor” pretinse de Sf. Francis de Assisi în 1224. Nu e vorba de o asemănare exterioară și o imitație a rănilor Mântuitorului, ci o identificare spirituală printr-o răstignire lăuntrică. El fusese „răstignit cu Hristos!” (Galateni 2:20).

Semnele răstignirii sale lăuntrice au fost văzute clar. Întâi de toate, a fost însemnat cu un zel aprins față de o țință clară! Dacă e adevărat ce spune tradiția creștină că apostolul Pavel era doar de 1,3 metri înalt, atunci a fost cel mai gigat pitic care a trăit vreodată. A depășit pe toți contemporanii săi în rugăciune, în lucru, în zel. Pe firmamentul vieții lui a fost scris cu litere de foc: „*Fac un singur lucru!*” (Fil. 3:13). A fost orb la toate celelalte lucruri în care își găseau slava ceilalți contemporani.

La fel, Calvin a fost luat în răs fiindcă stătea toată ziua și scria Instituțiile sale, și n-a scris cu pana lui genială nici măcar un singur rând despre gloriile Alpiilor care-l înconjurau. Iar Pascal a fost aspru criticat

fiindcă în afară de nemurierea sufletului uman, n-a găsit nici un peisaj în jur la care să-și oprească privirea. Tot astfel, apostolul Pavel ar putea fi luat în băjocură fiindcă n-a scris nici un cuvânt despre arta greacă sau splendorile Pantheonului. El se izolase în spiritualitate.

După ciocnirea ateniană pe colina lui Marte, apostolul Pavel și-a vărsat tot disprețul față de înțelepciunea acestei lumi, murind zilnic față de ispita de a-i întrece în idei și în filozofie pe înțelepții lumii. Misiunea sa nu era să transmită un punct de vedere, ci să biruiească legiunile iadului! Apoi, apostolul Pavel a fost însemnat cu smerenie. Molile n-au putut mânca mătasea hainelor lui. N-a pescuit niciodată laude cu momeala umilinței; ci, dimpotrivă, locul de frunte și-l alege într-o listă lungă de păcătoși (acolo unde noi de fapt l-am fi pus cel din urmă). O veche zicătoare galică spunea: Dacă știi ebraică, greacă și latină, nu le pune unde le-a pus Pilat, deasupra capului lui Isus, ci pune-le jos, la piciorul crucii! „Lucrurile care erau pentru mine câștiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos!” spune apostolul Pavel (Fil. 3:7). Ce ușurință pentru inimă e virtutea aceasta a umilinței – să fii bucuros că nu ai nimic ce pierde! Neavând o părere înaltă despre sine, Pavel nu s-a temut de cădere! Chiar atunci când se plimbă în hainele scumpe ale broderiilor gândirii evreiești, în școala celui mai vestit dintre rabinii vremii, apostolul Pavel strălucea fiindcă poartă podoabele acestea în umilință și într-un spirit liniștit.

Apoi, apostolul Pavel a fost însemnat cu suferință! Uitați-vă la lucrurile pe care le scrie în Romani, capitolul 8: Necazul, strâmtorarea (probabil, în domeniul minții), prigonirea (probabil, în domeniul spiritului), foametea, lipsa de îmbrăcăminte, primejdia, sabbia (desigur, suferințe în trup)! De toate acestea a avut parte micul gigat! Acest evreu rătăcitor a declarat război tuturor lucrurilor care erau în război cu

Dumnezeu și cu fii oamenilor. Acest prinț al predicatorilor, și dușmanul său, prințul iadului, nu și-au cruțat nici o lovitură, nici o bătaie. Între ei era o luptă pe toate fronturile.

Priviți cu atenție la apostolul Pavel! Privirea aceea adâncă, trupul acela plin de cicatrice, figura aceea adusă de spate și slăbită de foame, uscată de posturi, vlaguită de vergile lictorilor; trupul acela mic, sub loviturile nemiloase ale pietrelor din Lистра, înflămâzând în multe alte locuri, cu pielea aceea arsă de soare sau murată timp de treizeci și șase de ore în Marea Mediterană! Adăugați la toate acestea pericole după pericole; înmulțiți-le cu singurătatea; numărați o sută nouăzeci și nouă de lovituri, trei naufragii pe mare, trei bătaii cu nuielele, „omorât” cu pietre, un dosar gros de întemnițări, atâtea „omorări” că li s-a pierdut șirul. Și dacă ar putea cineva să le adune pe toate, suma totală ar fi totuși zero, „nimic”! Fiindcă Pavel însuși a făcut calculul. Ascultați-l ce zice: „întristările noastre ușoare, de o clipă...” Așa zic și eu, nepăsare față de suferințe!

Mai departe, apostolul Pavel a fost însemnat cu pasiune! Numai un om care e în centrul de acțiune al planurilor lui Dumnezeu, numai unul care face echilibristică pe sârma ascultării totale de Dumnezeu, numai un așa om e în stare să cheme pe Duhul Sfânt ca martor pentru mărturia

lui. Și exact așa ceva face Pavel la Romani 9:1. O, dacă am putea din flacăra aceasta să ne tragem noi predicatorii măcar puțină lumină! Bătăile n-au stins flacăra din el! Posturile lungi și inflămânzirea n-au putut-o omorî! Defăimările și răstălmăcirile n-au putut s-o stingă! Apele n-au putut s-o înecă, închisorile s-o rupă, primejdiile s-o slăbească, arestările s-o oprească! A ars mereu până în clipa când viața i s-a scurs din trup. Hristos cel viu care trăia în Pavel (Galateni 2:20), manifestându-se prin pasiunea sufletului său, a fost în același timp sperietoarea iadului, steagul creșterii Bisericii și uralele inimii Mântuitorului, care „vedea rodul sufletului Său și se înviora!”

Și, apostolul Pavel a fost însemnat cu iubire! Când Pavel a simțit ce înseamnă a fi „în Hristos”, în el s-a dezvoltat capacitatea de a iubi. (Numai o stare de maturitate cunoaște dragostea). O, și cum a iubit Pavel! Întâi de toate și lucrul cel mai important, apostolul Pavel l-a iubit pe Domnul. Apoi i-a iubit pe oameni, pe dușmanii săi, a iubit greutățile din viață, chiar și suferințele sufletului său. Cred că a iubit lucrul acesta din urmă în mod special, altfel ar fi neglijat rugăciunea. Dragostea lui Pavel l-a dus la cei pierduți, la cei mai de jos, la cei din urmă. Ce țință nobilă în iubirea sa! Colina lui Marte, cu intelectuali vremii, sinagogile cu fețele religioase cele mai riguroase, pietele aglomerate și pline cu fii risipitori, toate aceste locuri le-a căutat și le-a străbătut pentru cauza Domnului. Dragostea, ca și un dinam puternic l-a împins să îndrăznească lucruri mari pentru Dumnezeu. Nu mulți s-au rugat cum s-a rugat acest bărbat. Poate McCheyne, John Fletcher, marele Brainerd, și încă puțini câțiva, au cunoscut lucrarea aceasta în care trupul și sufletul participă intens în rugăciunea de mijlocire sub influența iubirii.

Îmi aduc aminte cum am stat lângă autoarea acestor versuri, cântându-i imnul:

Iubirea Ta, Isuse, ne cheamă și ne strânge

Și ne trimite-n lume cu harul Tău mareț,

Lumina celor oropsiți din noapte și dispreț.

O, iată, inima-mi se frânge, Și doru-n mine astăzi plânge:

Da, vreau să merg cu orice preț!

Nu era doar un sentimentalism exprimat frumos. O costaseră închisorile, lipsuri, dureri și sărăcie!

Charles Wesley mi se pare că se întinde în vârful picioarelor ca să ajungă așa sus și să spună: „Nu mai doresc nimic din ale pământului. Tot ce vreau, oh, Doamne, e dragostea Ta în pieptul meu!” Mai recent, Amy Carmichael a rostit rugăciunea dintr-un suflet aprins: „Dă-mi iubirea călăuză pe cărare, Credința, cu forță arzătoare!” Toți aceștia au umblat pe drumul apostolic al câștigătorilor de suflete. Cei animați de dorința să câștige pe alții la Domnul au avut o dragoste mare de sufletele oamenilor. Toate iubirile mai mărunte au fost cucerite de iubirea cea mare. Marea iubire față de iubitorul sufletelor lor i-a mânat la lacrimi, la suferințe, la triumf. Oare în ceasul acesta rău în care trăim, avem noi dreptul să iubim mai puțin?

Să Te iubesc pe Tine, Cerescule Părinte,

Punându-ți la picioare și faptele și gândul;

E dorul meu cel mare, iubirea mea fierbinte,

Să nu ne mai despartă nici cerul nici pământul!

Iubirea croiește prin flăcări o cărare iubirea ușurează poverile amare,

Iubirea șterge lacrimi, iubirea îndrăznește,

Iubirea se jertfește, iubirea biruiește!

Fără ca să fi ales ei, milioane de oameni vor fi însemnați într-o zi pentru Anticrist. Oare să ne tragem noi înapoi de la cinstea de a purta în sufletul nostru, în gândirea noastră, în duhul nostru, în trupul nostru, semnele Stăpânului, semnele Domnului Isus? Dar oare dorim noi așa ceva? A fi „însemnat” înseamnă a purta semnul de rob. Suntem gata să fim însemnați – „Pentru Hristos”?

Amin.

Maria Maniu

1903–2007

A trecut la cele veșnice cea mai în vârstă româncă din Ungaria. Maria Maniu, născută Szoboszlai, a fost originară dintr-o veche familie românească din Jula. S-a născut la 29 octombrie 1903. În 1924 s-a căsătorit cu soțul Gheorghe Maniu, căsnicie din care li s-a născut două fiice *Maria* și *Aurica*.

La câteva zile după decesul neașteptat al fiicei Aurica de acum două săptămâni, cu care a trăit în ultimii ani, nană Maria a încetat din viață la vârsta de 103 ani. Deși avea o vârstă foarte înaintată, toată viața ei a fost sănătoasă și sânguincioasă, și accentua mereu: „O viață frumoasă ca a mea să le dea Dumnezeu și copiilor mei!”

După înmormântarea fiicei Aurica Maniu din 11 aprilie, Maria Szoboszlai Maniu a fost înmormântată în ziua de 17 aprilie, în cimitirul din Orașul Mare Românesc din Jula. Slujba de înmormântare a fost săvârșită de pr. vicar Pavel Ardelean și pr. Petru Pușcaș.

Fie-i țărâna ușoară!

Vestea bună la Micherechi

Praznicul Bunei Vestiri a adus credincioșilor ortodocși din comuna Micherechi bucuria reîntâlnirii cu frați din Oastea Domnului de la Timișoara și de la Târgu Lăpuș – Maramureș. Frații Ioan Boieru și Vasile Danciu de la Târgu Lăpuș ne-au împărtășit din experiența lor și din Cuvântul Evangheliei sentimente deosebite de adevărată trăire duhovnicească.

Atât duminică seara, cât

și marți seara, la Adunarea Oastea Domnului, un număr mare de credincioși, frați în Hristos Domnul, au avut prilejul de a asculta despre vestea bună pe care a primit-o Maica Domnului de la Îngerul Gavriil, dar și cuvinte ziditoare de suflet pe care frații ni le-au adresat cu evlavie, smerenie și căldură duhovnicească.

A. G., Oastea Domnului, Micherechi

Oferiți 1 %

din impozitul Dumneavoastră

Bisericii Ortodoxe Române

din Ungaria

Cod tehnic: 0293

„Sfinții ne cheamă la unitate, la lumină și la bucurie pascală”

Proclamarea canonizării Sfântului Pahomie de la Gledin

Sâmbătă, 14 aprilie, la Gledin, județul Bistrița-Năsăud, a avut loc ceremonia proclamării oficiale a canonizării ierarhului Pahomie, fost episcop al Romanului. Canonizarea ierarhului a fost aprobată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 14–15 noiembrie 2006, cu ziua de pomenire pe 14 aprilie.

La această sărbătoare au participat numeroși ierarhi, preoți slujitori, în frunte cu PF Vladimir, mitropolitul Kievului și primatul Bisericii Ortodoxe din Ucraina, care a fost însoțit de o delegație formată din doi ierarhi și alți doi slujitori. La Sfânta Liturghie și la momentul solemn al proclamării canonizării Sfântului Pahomie a participat și președintele României, Traian Băsescu, împreună cu numeroase oficialități centrale și locale.

Cuviosul Pahomie s-a născut în jurul anului 1674, în localitatea Gledin, județul Bistrița-Năsăud. Vine în Moldova și este primit ca frate la Mănăstirea Neamț,

unde este călugărit în 1697. În jurul anului 1700, Pahomie a fost hirotontit preot și rânduit ca mare eclesiarh, iar la nici 30 de ani devine starețul Mănăstirii Neamț, pe care o conduce până în anul 1704, când pleacă la Kiev, la Lavra Pecerska, unde îl cunoaște pe Sf. Dimitrie al Rostovului, căruia îi devine ucenic. Întors în Moldova, se hotărăște să aleagă sihăstria, găsindu-și locul pentru liniște într-o poiană mai sus de Mănăstirea Neamț, unde și-a făcut o colibă.

În 1706 a fost descoperit în această poiană de niște boieri care erau la vânătoare, iar de aici a fost chemat pentru scaunul episcopal de la Roman, la 18 ianuarie 1707 fiind hirotontit episcop. A păstorit eparhia Romanului timp de 7 ani și trei luni. La 8 noiembrie 1711, l-a uns domn pe Nicolae Mavrocordat în Biserica „Sf. Nicolae”. La 1 martie 1714, Pahomie părăsește scaunul arhieresc pentru a reveni la Neamț, de unde s-a retras din nou

în sihăstrie. A dorit să construiască o biserică la Pocrov, cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului”. Apoi a pornit din nou în pribegie la Kiev, la Lavra Pecerska, unde a trecut la Domnul pe 14 aprilie 1724, și de aceea moaștele lui sunt păstrate și astăzi în paraclisul „Sf. Ștefan” din Lavra Pecerska.

„După mai bine de două secole de la plecarea sa la Dumnezeu, se întoarce către noi toți arătând că Ortodoxia este liantul care unește popoarele și că sfinții ne cheamă la unitate, la lumină și la bucurie pascală. A fost o adevărată bucurie pască pentru întreaga Ortodoxie, pentru Ortodoxia de o parte și de alta a Carpaților, din Moldova și din Transilvania, dar și pentru românii ortodocși din România și din Ucraina, pentru că Sf. Pahomie continuă șirul rugăciunii pentru unitate panortodoxă. Sfinții ajunși în ceruri unesc și înfrățesc popoarele”, a declarat cu această ocazie PS Casian Crăciun, Episcopul Dunării de Jos.

Zilele Ortodoxiei, a cincea oară

Consiliul Ecumenic Bisericesc din Ungaria și Biserica Ortodoxă Bulgară din Ungaria organizează la sfârșitul acestei săptămâni a cincea ediție a Zilelor Ortodoxiei.

Șirul manifestărilor va începe sâmbătă, 21 aprilie, la ora 18.00, la Casa de Cultură Bulgară de pe strada Vágóhid nr. 62, unde va avea loc un variat program cultural, susținut de formații ale naționalității bulgare.

Duminică, 22 aprilie, cu începere de la ora 10.00, la Biserica cu hramul „Sf. Ciril și Metodiu” din Budapesta va avea loc Sfânta Liturghie, oficiată de un sobor de preoți ortodocși.

A.L.C.

Precurata și binecuvântata de Dumnezeu Născătoare Marie, Maica cea bună a Bunului Împărat, varșă mila Fiului Tău și Dumnezeului nostru, spre pătimașul meu suflet, și cu rugăciunile tale mă îndreptează spre fapte bune, ca cealaltă vreme a vieții mele, fără prihană să o trec, și pentru tine Raiul să dobândesc, Fecioară de Dumnezeu Născătoare, care ești una curată și binecuvântată.

GHID INTERNET

Căutând pe Internet

Deși pe Internet există un număr uriaș de informații, e foarte greu să știi unde să cauți ceva anume. Totuși, există servicii specializate în a te ajuta să găsești ceea ce cauți. E vorba de *motoarele de căutare*. Motoarele de căutare funcționează în două feluri: ca directoare sau ca indexuri.

Căutările de cuvinte

Dacă te interesează o anumită informație, dar nu știi prea bine unde să cauți, poți încerca să scrii unul sau mai multe cuvinte în caseta de căutare din partea superioară a paginii. De exemplu, dacă vrei să afli ceva despre români, scrie „romani” în Yahoo sau în Google.

Dacă vrei să realizezi o căutare și mai precisă, atunci scrie unul sau două cuvinte având legătură cu ceea ce cauți. De exemplu, dacă vrei să afli ceva despre românii din Ungaria, scrie „romani Ungaria” pentru ca Yahoo sau Google să caute site-uri care conțin ambii termeni.

Directorul conține toate site-urile existente?

La ora actuală există peste trei miliarde de site-uri și nenumărate site-uri noi apar zilnic, încât oricărui director îi e imposibil să le conțină pe toate. Dacă nu găsești informația căutată într-un anumit director, încearcă în altul. Dacă tot nu ai noroc, încearcă un Index sau un metamotor.

Link-uri lipsă

Unele pagini web își schimbă adresa în timp ce altele sunt, pur și simplu, scoase de pe net. Directoarele listează atât de multe site-uri, încât administratorilor lor le e imposibil să le verifice în permanență.

Dacă adresa URL a unui site s-a schimbat, e posibil să fii redirecționat către noua adresă automat, după cum poți găsi la vechea locație informații despre noua adresă. Dacă site-ul nu mai există deloc, se va afișa un mesaj de eroare. Dacă e vorba doar de o problemă temporară a serverului, poți încerca să vizitezi site-ul mai târziu. În caz contrar, încearcă alt director pentru a vedea dacă poți găsi o adresă URL actuală.

Directoare utile:

Google™
România

www.google.com

YAHOO!

www.yahoo.com

altavista™

www.altavista.com

MARI GÂNDITORI
AI LUMIIFriedrich
Engels
1820–1895

„Nu poți să nu te întrebi cum de mai rezistă toată această construcție nebunească”

Prieten și colaborator al lui Marx, Engels este cel care a dezvoltat și lărgit conceptul de „materialism dialectic” în limitele cadrului marxist. Alături de Marx, Engels este creditat ca fiind primul gânditor ce a susținut că economia capitalistă va fi direcționată către desăvârșirea sa necesară, prin intermediul clasei muncitoare și a cerințelor acesteia. Concepută în jurul anului 1840, în timp ce locuia la Manchester, situația clasei muncitoare din Anglia reprezintă o capodoperă a observației aspectelor socialului, și un important document istoric. De altfel, Lenin descrie această lucrare drept „o teribilă acuză adusă capitalismului și burgheziei... scrisă într-un stil captivant și presărată cu autentice și extrem de șocante descrieri ale condițiilor mizere în care trăiește proletariatul englez”.

Spre deosebire de mulți contemporani ai săi ce împărtășeau vederea comune, Engels nu a conceput clasa muncitoare ca fiind rezultatul problematic al capitalismului. Majoritatea protestatarilor împotriva ororilor sociale create de către revoluția industrială considerau că se impunea o modalitate de administrare a economiei care să nu genereze proletariatul. Cu toate acestea, Marx și Engels au susținut opinia contrară. Cu cât sunt mai mulți muncitori, cu atât este mai puternică forța lor în inițierea unei revoluții. Numărul crescând al constituenților proletariatului nu face decât să grăbească apariția socialismului. În plus, chiar situația clasei muncitoare este aceea care va impulsiona propria sa dezvoltare, o dată ce proletarii vor realiza că socialismul este, și ar trebui să fie, idealul lor politic.

În general se consideră că Engels, și nu Marx,

a fost acela care a dezvoltat ideea hegeliană a unui univers aflat într-un continuu proces de schimbare și evoluție în doctrina „materialismului dialectic”. Spre deosebire de Hegel, Engels era materialist – ceea ce trecea prin procesul dialectic al tezei, antitezei și sintezei, nu era ideea, ci materia. Exact așa cum cauzele materiale se află în spațiile fenomenelor naturale, tot așa și dezvoltarea societății este condiționată de dezvoltarea forțelor materiale pe care Engels le-a interpretat ca forțe ale producției materiale. Din moment ce productivitatea depinde de raporturile dezvoltate de oameni cu scopul producerii bunurilor, părea că acest fapt singular ar putea explica toate fenomenele sociale, incluzând legile, aspirațiile și idealurile.

Condiția socială a clasei muncitoare era atât de strigătoare la cer încât, considera Engels, procesul dialectic poate avea un singur rezultat, anume socialismul. El nota: „Ceea ce este valabil în Londra, e valabil în Manchester, Birmingham, Leeds și în toate marile orașe. Prețutindeni întâlnim pe de o parte, indiferență barbară și egoism feroce, iar

pe de alta, condiții mizere de nedescris, pretutindeni conflicte sociale, case aflate în stare de asediu, pretutindeni jafuri reciproce comise sub oblăduirea legii, toate permise atât de fățuș și rușinos, încât te cutremură în fața consecințelor situației noastre sociale ce se manifestă nedeghizate și nu poți să nu te întrebi cum de mai rezistă toată această construcție nebunească”.

Engels observă foamea ca fenomen comun printre șomeri. Dar nici angajații nu ar trebui să fie mulțumiți. „E adevărat, e vorba doar de indivizi înfometați, dar ce garanții are muncitorul că mâine nu-i va veni și lui rândul? Cine îi asigură un loc de muncă, cine garantează că, dacă din orice motiv, stăpânul sau patronul său îl va concedia mâine, el va putea răzbi alături de cei ce depind de el, până când va găsi pe altcineva care să-i ofere posibilitatea «de a-și câștiga pâinea»? Cine garantează că pentru obținerea unui loc de muncă e suficientă doar voința de a munci și că integritatea, hărnicia, prosperitatea și celelalte virtuți recomandate de burghezie reprezintă într-adevăr calea sa către fericire? Nimeni. El știe că astăzi are o slujbă și că nu de el depinde ca mâine situația să fie aceeași”.

Bineînțeles, combinând filosofia cu asemenea polemici, Marx și Engels vor deveni părinții ideologici ai mișcării comuniste ce va acapara jumătate din Terra. Și doar pentru acest motiv, ei ar putea fi justificat considerați cei mai influenți filosofi ai tuturor timpurilor. Republicile ce vor fi construite după tiparele viziunii lor filosofice vor stopa teama de șomaj, însă măsura în care ele satisfac celelalte nevoi, de ordin imaterial, ale cetățenilor, rămâne să fie apreciată de istorie.

În finala olimpiadei au ajuns patru liceeni români, care au fost examinați de juriul alcătuit din președintele dr. Gheorghe Petrușan, profesor universitar, Kesz Katalin, profesor universitar, Mihai Cozma, profesor universitar și Viorica Oros Fábrián, referentă la limba și literatura română din cadrul Institutului de Cercetare și Dezvoltare pentru Învățământ.

În deschidere, președintele juriului a apreciat lucrările înaintate în ianuarie și le-a dorit succes la examenul oral. „Înainte de examen aș vrea să vă felicit pentru îndrăzneala de a participa la acest concurs pe țară. Orice probă își are avantajele și dezavantajele ei. Însă oricum, viața nu există fără examene, fără tot felul de probe. Probabil că și acesta va fi păstrat în amintirea dumneavoastră. Încercați acum să vă folosiți forțele interioare, profesionale, să profitați de ceea ce ați învățat de-a lungul celor patru ani de liceu”, a îndemnat tinerii Gheorghe Petrușan.

Elevii Agneta Ardelean (cl. a 11-a), Renata Rocsin (cl. a 12-a), Adriana Forogău (cl. a 12-a) și Vasile Martin (cl. a 12-a) au tras pe rând câte-un bilețel cu subiectul care a trebuit apoi prezentat. Vasile Martin a vorbit despre „Literatura română între cele două războaie (cenacluri, reviste, tendințe, școli literare); Romanul tradițional: Mihail Sadoveanu; analiza unei opere de Sadoveanu; analiza romanului Baltagul.” Agneta Ardelean a analizat balada Miorița și a prezentat motivul „mioriticului” în literatura română. Subiectul „România după cel de-al doilea război mondial (1944–1989); Literatura epocii (poezie, proză, teatru); analiza unei poezii de Nicolae Labiș” i-a revenit elevei Adriana Forogău. Iar Renata Rocsin a vorbit despre tradiționalism (semănătorism, poporanism) și modernism (simbolism) în literatura română de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, despre trecerea de la romantism la simbolism: Al. Macendonsky, și a analizat poezia „Noapte de decembrie”.

După examen am stat

S-a încheiat olimpiada pe 2007 la limba și literatura română

Ministerul Învățământului lansează în fiecare an concurs între școlile medii la diferite obiecte de studii. Concursul este organizat de Centrul de Evaluare și Examinare în Învățământ din cadrul Oficiului Învățământului. La olimpiada la limba și literatura română participă doar elevii Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Prima parte a concursului, faza în scris, a avut loc încă în ianuarie, iar a doua parte, vinerea trecută, în ziua de 13 aprilie, la Jula.

de vorbă cu cei patru elevi, întrebându-i despre cum s-au pregătit pentru olimpiadă și cum își apreciază performanța.

„Eu m-am pregătit pentru concurs cu ajutorul profesoarei Ana Radici Repisky. Dânsa mi-a dat materiale, cărți, care m-au ajutat foarte mult. Am citit mult în cursul celor trei ani de liceu, iar acum am recapitulat ceea ce am învățat. Bineînțeles, subiectele noi le-am învățat acum. Am încercat să spun în fața juriului tot ce am știut. Sper să obțin un loc bun în clasamentul concursului.” (Agneta Ardelean)

„M-am pregătit timp de două săptămâni pentru olimpiadă. Am fost ajutat foarte mult de profesoara mea de limba română, doamna Stela Nicula Machhour. Consider că nu a fost foarte greu concursul, pentru că fiind în clasa a 12-a, toate subiectele le-am învățat deja. M-am bucurat foarte mult de subiectul «literatura română după cel de-al doilea război mondial», pentru că înainte de a intra în sala de examene am discutat chiar despre acest eseu. Sper să obțin un loc bun, pe care cred că-l merit.” (Adriana Forogău)

„Am citit destul de mult

înainte de concurs. Eu am fost ajutat de profesoara de română Elena Olteanu. Am citit și am studiat de exemplu romanul Baltagul, subiectul care l-am tras și la concursul de astăzi. Sunt mulțumit de ceea ce am prezentat, dar o să vedem la publicarea clasamentului.” (Vasile Martin)

„Și pe mine m-a pregătit doamna profesoară Elena Olteanu, dar m-a ajutat mult și sora mea Adriana care a participat și ea la această olimpiadă cu doi

ani în urmă. Eu am tras bilețelul cu simbolismul. Nu știu să spun cum am reușit, dar sper să am un rezultat bun. De fapt, am recapitulat ceea ce am învățat în cei patru ani, dar în ultima vreme am învățat mai intensiv.” (Renata Rocsin)

Tinerii au căzut de comun acord că scopul participării lor la olimpiadă este să fie scutiți de bacalaureatul la limba și literatura română și să obțină diplomă de grad superior.

Aceasta din urmă este valabilă doar dacă se dă examen din încă două obiecte de studii în limba română. Cei care au ajuns în faza finală vor fi admiși la catedrele de română de la Seghedin și Budapesta, însă dintre cei patru elevi nici unul nu plănuiește să-și continue studiile în acest domeniu.

Președintele juriului a apreciat la final cunoștințele de care au dat dovadă concurenții. Gheorghe Petrușan a accentuat: „Merită să faceți aceste eforturi, merită să învățați, să citiți, merită să vă orientați în lumea aceasta. Iar dacă este vorba de poezie și literatură, totdeauna s-a căutat în dosul faptelor concrete esența filosofică, estetică a lucrurilor. De aceea citim beletristică și de aceea citim în general să tragem unele concluzii, învățături din ceea ce citim. Capacitatea de a sintetiza, de a surprinde esența lucrurilor este foarte importantă.”

Clasamentul s-a făcut pe baza punctelor obținute la prima și a doua fază, iar elevii au aflat rezultatele abia la câteva zile după concurs, de pe site-ul Ministerului Învățământului:

Locul I:
Agneta Ardelean
Locul II:
Renata Rocsin
Locul III:
Adriana Forogău
Locul IV:
Vasile Martin

Rita Păcaș

Conferința pedagogilor români

La Școala Superioară „Tessedik Sámuel” din Szarvas, Institutul minorităților română, slovacă și romă organizează, în ziua de 3 mai, pentru studenți, învățători și profesori din învățământul primar și gimnazial din județul Bichiș următoarele activități de interes comun:

1. În Cabinetul de cultură și civilizație românească, parter, sala 11, cu începere de la ora 10, doamna profesoară Elena Munteanu din Baia Mare va ține o lecție model de predare a lecturii în învățământul primar și gimnazial;

2. Se lansează cartea „Românii din Ungaria. I. Presa”, în prezența autorului Cornel Munteanu. Prezintă redactorul cărții Eva Iova, directorul Editurii NOI din Jula;

3. Cercul literar „Lucian Magdu” al Facultății Pedagogice de Învățători și Educatori de naționalitate română din Szarvas va prezenta un moment liric, consacrat memoriei poetului român din Bătania, care la 23 aprilie 2007 ar fi împlinit 70 de ani.

A.L.C.

Ce vârstă are Dino?

După ce ai calculat, colorează desenul!

„În învățământ, ar fi nevoie de o reformă mentală”

Păreri diferite după Olimpiada elevilor la limba și literatura română

(Urmare din pag. a 5-a)

Respectând opinia, concepția domnului profesor, luând-o în considerare, am întocmit cu cadrele noastre noile programe școlare. Avem o programă anume referitoare la cultura și civilizația poporului român, unde toate acele cunoștințe, care cu ani în urmă erau mai modeste, acum sunt mult mai bogate pentru noile generații. Nu zic că toată lumea știe tot, nu există astfel de școală. Din acest aspect suntem unicul liceu și dintre minoritățile din Ungaria, pentru că nu numai că predăm acest obiect de studiu, dar cu fiecare ramură științifică aparte. De exemplu, un an și jumătate, săptămânal două ore se predă istoria poporului român, de la începuturi până în prezent, inclusiv istoricul românilor din Ungaria. Un alt jumătate de an se predă geografia României, tot două ore săptămânal. În clasa a 11-a se predă etnologie

într-o complexitate cu un material foarte variat: etnografie, folclor legat de tradițiile strămoșilor noștri. Iar în clasa a 12-a, datorită faptului că tinerii însușesc până atunci cunoștințe din diferitele ramuri ale artei, predăm lecții model integrate. Aici, într-un mod integrat, elevul își utilizează cunoștințele. De exemplu: se pornește dintr-un peisaj pitoresc al aspectului geografic de unde își iau pornirea Oltul și Mureșul. Și atunci suntem în Valea Oltului, unde se situează Mănăstirea Cozia, care și dintr-un aspect religios-cultural este un monument foarte interesant, și aici își doarme somnul de veci Mircea cel Bătrân. Aici pot fi utilizate cunoștințele de istorie legate de această personalitate istorică, pot fi integrate cunoștințele de literatură, „Scrisoarea a III-a” de Eminescu etc. La asemenea lecții, elevii pot să-și integreze aceste cunoștințe și să

„călătorească” în univers. În clasa a 12-a se studiază artele, stilurile arhitectonice, pictura românească, muzica românească și personalitățile marcante care au adus renume României, ca de exemplu în aviație. Deci, ceea ce a cerut domnul profesor Cozma cu ani în urmă, s-a introdus deja în învățământul românesc. Filozofia noastră este chiar să lărgim cunoștințele de cultură generală ale elevilor noștri. Cultura românilor din Ungaria este numai o bucată mică din cultura poporului român, dar sigur are și influențe din cultura maghiară. Toate aceste cunoștințe se cer să fie integrate într-un context european și apoi într-un context universal. Nici vorbă nu este de cunoștințe absolut izolate, ci totul să fie așezat într-un context larg, înțelegând aceste conexiuni între cele mai diferite ramuri științifice și ramuri ale artei.

Rita Pătcăș

Românii din Italia cer biserică ortodoxă

Mii de români stabiliți în Italia s-au adunat, duminică, la Roma, în Piața Tor Vergata, pentru a sărbători Duminica Tomii, ultima zi din Săptămâna Luminată.

Credincioșii din Italia au folosit acest eveniment și pentru a cere construirea primei biserici românești din Italia. Deși în „Cizmă”

s-au înființat deja 55 de parohii ortodoxe, cei peste un milion de români care lucrează acolo nu au încă un lăcaș de cult destinat în exclusivitate lor.

„Încă nu suntem în situația de a avea biserici ortodoxe. La anul, poate cu ajutorul lui Dumnezeu, vom fi recunoscuți de gu-

vernul italian și poate vom avea acces la mai multe drepturi, printre care și terenuri pentru a ne construi biserici”, a declarat un preot român care s-a recomandat *Constantin*. Alături de cetățeni, în Piața Tor Vergata au mai asistat la Sfânta Liturghie ortodoxă și mitropolitul Bisericii Ortodoxe Române pentru Europa Occidentală și Meridională, *ÎPS Iosif*, episcopul vicar al Italiei, *ÎPS Siluan*, precum și întreg soborul de preoți români din Italia.

În plus, adunarea de duminică a oferit ocazia celor veniți de a se întâlni cu rudele sau prietenii, mai ales că manifestarea a continuat cu o degustare de produse tradiționale și un concert.

În Piața Tor Vergata, unde se află o cruce înaltă de peste 20 de metri, s-a desfășurat, în 2001, legendara întâlnire dintre Papa Ioan Paul al II-lea și peste două milioane de tineri.

APEL Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Româncă din Micherechi

Niciodată nu ne-am simțit mai prejos decât ungurii

Convorbire cu Vasile Băican din Micherechi

Memoria este o bancă de date la care facem apel când este vorba de trecutul nostru, este o trezorerie cu care Dumnezeu ne-a creat. *Vasile Băican* este un om cunoscut și respectat în Micherechi. Cu o memorie de invidiat, bace Vasile ar fi învățat carte dacă părinții l-ar fi putut ține la școală. Dar din cauza lipsurilor, el a rămas în satul său natal să lucreze pământul părinților, care au avut mare nevoie de ajutorul său. În Micherechi el este cunoscut ca omul care știe tot, știe pe toată lumea când s-a născut, din ce familie se trage, iar acest lucru se datorează faptului că are o memorie foarte bună. Dacă vorbește cu cineva și îi spune când s-a născut, sau dacă citește ceva cel interesează, bace Vasile nu mai uită niciodată.

– Sătenii spun că dumneavoastră știți pe toată lumea din Micherechi, când s-a născut și din ce familie se trage. E adevărat?

– Ei, nu știu eu chiar pe toată lumea, pe tineri nu-i mai știu pe toți, pentru că de când sunt bătrân, stau mai mult pe acasă și nu mai cunosc pe toată lumea. Pe bătrânii din sat și pe cei de-o vârstă cu mine îi știu pe toți când s-au născut.

– Cum se face că știți toate lucrurile acestea?

– Sunt de felul meu un om mai curios și întrebându-i pe prieteni și pe colegii cu care am lucrat, din ce an sunt, mi-a fost de ajuns să-mi spună odată și am ținut minte pentru totdeauna. Câteodată îmi aduc aminte de prieteni sau de consăteni că e ziua vreunuia dintre ei și îi sun la telefon. Câte unul dacă s-a luat cu lucrul uită că-i ziua lui, numai atunci își aduce aminte când îl felicit. Am o memorie tare bună, dacă m-ar fi lăsat părinții să învăț poate aș fi ajuns și eu domn, nu ar fi trebuit să lucrez la pământ și pe unde am putut.

– Cu puțin timp în urmă ați fost de ajutor și părintelui Ioan Bun la conscripția parohială. De unde știți toate acele date atât de exact?

– Timp de douăzeci de ani am fost membru în consiliul parohial la biserica ortodoxă din Micherechi și mi-am adus aminte de tare multe familii și am fost de ajutor părintelui paroh. Acum nu mai sunt membru în consiliul parohial că am făcut loc celor mai tineri, pentru că sunt mulți tineri la noi în biserica ortodoxă din Micherechi și trebuie lăsați să învețe și ei.

– Părinții nu au avut posibilitate să vă țină la școală?

– M-am născut la Micherechi într-o familie de oameni simpli și am fost trei frați la părinți. Cel mai bătrân dintre noi, Ioan, a decedat la vârsta de 33 de ani și au rămas de el trei copii, eu am fost cel mijlociu, iar cel mai mic, Teodor, este acum la Seghedin, e bolnav și este la o casă de bătrâni. Școala am făcut-o la Micherechi, casa părintească ne-a fost chiar lângă școală. După ce am terminat la noi în sat opt clase, m-au înscris părinții la liceul românesc din Jula, dar nu am făcut nici un an pentru că nu m-au putut ține la școală, și m-au adus acasă. La liceul din Jula am fost coleg de clasă cu *Gheorghe Marc* și cu *Alexandru Hoțopan*. Ei și-au terminat școlile, eu din păcate nu am avut posibilitatea. Tare mi-ar fi plăcut să învăț că am avut tare bun cap pentru învățătură, dar părinții au găsit de bine să merg să câștig un ban.

– Nu ați avut nici mai târziu posibilitatea să mergeți să învățați?

– Părinții mei nu au fost gazde, au fost oameni săraci. Când am fost de 16 ani am mers la Budapesta și am lucrat acolo din 1952 până în 1955. Am fost nevoit să merg să câștig și să aduc acasă niște baniți. Veneam cu bani, cu pâine și cu unsoare ca să ajut familia, așa au fost stările aici la Micherechi pe acele vremuri. După ce am venit cu totul din Capitală, am lucrat la colectivă și mai mergeam și la fabrica de zahăr la Șercad, ca sezonier. Întorcându-mă înapoi în satul meu natal, m-am cunoscut cu soția

mea, *Florica*, micherecheancă și ea ca mine. Și ea a avut aceeași soartă ca mine. A făcut și ea școala generală la Micherechi, după care au înscris-o părinții la liceu la Jula, că era tare bună la învățătură, a fost la școală tot eminentă, dar după o jumătate de an când au primit vacanța, au mers părinții și au luat-o acasă. Părinții noștri nu prețuiau pe acele vremuri prea mult învățătura, că trebuia să lucrezi să ajuti familia. Cu toate că am avut părinți harnici și părinți cuminte, ei așa au văzut de bine că viața noastră așa o să fie bună dacă rămânem să muncim aici la Micherechi. În 8 februarie 1959 ne-am căsătorit, și Dumnezeu ne-a binecuvântat cu o fiică, *Aurica*, pe care o iubim tare mult. Ea e educatoare aici la noi în sat. Avem și doi nepoți, *Vasile* și *Aurel*. Amândoi nepoții au învățat la liceul românesc din Jula și au făcut facultatea la Budapesta, dar nu și-au găsit loc de muncă. Din tinerețe și până în prezent am lucrat pe unde am știut numai să avem ce ne trebuie. Mai demult așa a fost lumea, iar cine a vrut să lucreze și a avut putere și sănătate a câștigat destul de bine. După ce s-a apucat la noi la Micherechi cu grădinăritul, nu ne-am mai dus nici noi pe nicăieri să lucrăm. Înainte de grădinărit ne-

am ocupat și cu creșterea animalelor, dar când ne-am apucat de grădinărit nu ne-am mai ținut animale că o trebuit să lucrăm în sere și să grijim de ele. Nu am fost printre primii în sat care au avut sere, dar de prin 1966–67, ne-am făcut și noi și până în ziua de astăzi ne ocupăm cu grădinăritul, după puterea noastră. Nu ar mai trebui să lucrăm atâta, dar ne place și încă avem putere.

– Când ați lucrat la Budapesta, nu va tentat niciodată ideea de a rămâne acolo definitiv?

– Nu mi-a plăcut la Budapesta și niciodată nu mi-a trecut prin minte să rămân în Capitală definitiv. M-am întors la mine în sat și nu am regretat

niciodată că nu am rămas să muncesc acolo. Noi la Micherechi am vorbit numai românește acasă, așa ne-au crescut părinții să știm că noi suntem români și niciodată nu ne-am simțit mai prejos decât maghiarii. Limba mea și satul natal mi-a lipsit la Budapesta printre străini și de aceea m-am întors înapoi. După ce mi-am întemeiat o familie, ne-am străduit cu soția mea să muncim ca să avem ce ne trebuie, ne-am învățat fiica și nu ne pare rău că am rămas aici. S-au schimbat multe de când am fost noi tineri. Atunci erau oi, găște, ciurdele de vaci mergeau pe ulițe, era satul vai și amar de el. Nu erau flori și drumuri ca acum, era sărăcie, dar micherechenii sunt oameni foarte sărguincioși. Lucrul la sere e un lucru murdar, o trudă, o sudoare grea, dar nu se lasă unul la altul, sunt harnici și gospodari, și nu le e rușine să-și vorbească limba maternă. Își păstrează obiceiurile și tradițiile. Biserica e plină duminică, e la fel ca pe vremea părinților noștri. La noi munca la sere a devenit o tradiție, din sere și-au făcut sătenii mulți bani și chiar și cei cu școli și învățați se ocupă cu grădinăritul și nu se rușină că sunt români. De multe ori vorbim cu soția mea că dacă ar învia bunicii noștri și ar vedea cum arată satul lor acum, nu le-ar veni să creadă că acesta e Micherechiul de altădată, ce sat rămas a fost și cum s-a dezvoltat acum. A.L.Crișan

Romulus Câmpian

Isus

- Psalmu-mi 151 -

Iubirea Ta, Doamne, mă-ncearcă, mă supune.
Chihlimbar de aur cu zvâcnire de lut,
Trăirea rostirii ce-n taină-mi spune,
Fiirea tăcerii-s, orb și mut.

Cărbune-mă Doamne-n scrierea iubirii,
Dincoace de Tine, dincolo-n mereu,
Întins la cina ne-nmormântării,
Dragoste, Tu, cu trup de Dumnezeu.

Strigături din Micherechi

Ardelene, ardelene,
nu sămăna tenchiu-n vreme.
Tenchiu-n vreme nu să face,
târziu tare nu să coace.

*

Așe-i mândra me la buză,
ca raua pă cucuruză.
Așe-i mândra me la față,
ca raua pă iarbă creață.
Așe-i mândra me la jene,
ca raua pă cosânjene.

*

Așe-o gândit bădița,
că iel dacă m-a lăsa,
altu nu m-oi căpăta.
Da nici pragu n-am călcat,
până altu m-am aflat
Mai mândru, mai sprâncenat,
nu ca iel on blăstămat.
Mai mândru, mai cu iubire,
nu ca iel on prost la fire.
Oî păși on paš răruț,
și m-oi căpăta drăguț.

dă pă iel, nu îl mai lasă.
Uă nu-l lasă maică-sa,
dă n-ar bate precista.

*

Ce vii bade-n șezătoare,
și stai la ușe-n picioare?
Șez, bade dac-ai vinit,
nu sta dă botă-mproptit!
Uă dă căne ce iești căne,
că nici bota nu te țâne!
Că d-ai fi bade dă treabă,
te-ar țâne ș-on fir dă iarbă!
Că d-ai fi dă uominie,
ai vini la cununie!

*

Cine joacă-n postu mare,
pice-i ptele după nare.
Cine joacă-n postu mic,
pice-i ptele după flit.

*

Cine m-auzî horind,
zăcea că n-am nici-n gând.
Ba io-atâte gânduri am,

că tu mai mâncat viața.
Cucule, pica-ț-ar ciocu,
că nu m-ai mâncat norocu.

*

Dac-aș ști că mărg în rai,
m-aș face căruț cu cai.
Dară știu că nu m-oi duce,
că m-o plăcut gura dulce.

*

Dă, doamne, la lume bine,
nu mă uita nici pă mine!
Dă, doamne, la lume boi,
nu ne uita nici pă noi!

*

Doamne, nu mă-mbătrâni
până m-oi crește pruncii.
Dacă pruncii mi i-oi crește,
doamne-apoi mă-mbătrânește.

*

Du-te, loane, la Ana,
că amu te-a aștepta.
Mărg io că mi tare dragă,
și-i biztoș că ie m-așteaptă.

*

Frate, frate, ș-a mne frate,
Crișu Negru ne dăsparte.
Hai și tăiem Crișu-n două,
și ne facem cale nouă.
Hai și tăiem Crișu-n șapte,
și merem frate la frate.

*

Hai, nană, cu mine-n Cluj,
că nu ne treabă pășuș.
Că pășuș îi gura me,
că știu io vorbi cu ie.

*

Mă dusăi la Sididin,

mă-ntâlnii cu sfântu vin.
Mă dusăi la Salonta,
mă-ntâlnii cu pălinca.

*

Mâne-i târgu la Jula,
bade, ce mi cumpăra?
Păpuci cu călchii dă iagă,
când îi juca și să spargă.

*

Mult mă roagă bădița,
și trec cu iel granița.
Io îs fată, iel cătană,
și nu ne-or lăsa la vamă.

*

Nu mă lua doamne-n grabă,
c-amu mi lume mai dragă.
Iară mă trăiește mult,
că mi raiu pă pământ.

*

Pă bade-l cheamă bădiță,
pă drăguța lui Măriuță.
Pă bade-l cheamă bade,
pă drăguța lui Folare.

*

Preuteasa popii nost,
țese pânza fără rost.
Pune pânza când să pune,
ș-o gată cu prune bune.
Țese pânza când să țese,
ș-o gată mâncând cirese.
Și ș-o pune după casă,
cât or mere tăi și țasă.

*

Tătă lume-m zăce mie
că nu-s uom dă uomenie.
Da nici io nu vreu și fiu,
până-oi fi pă pământ viu,
dac-oi muri mort și fiu.

Bagă sama ce dăscânt,
că ți-oi băga câlț în ghint,
și-n măsele zdranță rele,
și nu poți mânca cu iele.

*

Bate-o, doamne, pă fabrică,
că o făcut iaga mică!
Și păharu cât-on cui,
dacă-l pui la gură nu-i.
Ș-am și bag io' rugare,
și facă iaga mai mare,
păharu cât o căldare,
ș-ajungă la fiecare.

*

Bărbatu cu treabă re,
face-ș nebună muiere.
Iară cel cu treabă bună,
și dânu re o face bună.

*

Ce-i cu bade, dă nu vine,
jurama-ș că dracu-l țâne.
Șapte draci îl țâne-acasă,

câte zâle-s înt-on an,
ș-atâte gânduri mă bat,
câte sunt și-n celălalt.

*

Câte-s rele, câte-s bune,
dracu la popa le spune,
că nu-i popa Dumnezo
și ierte păcatu mne.

*

Crapă, doamne, pământu,
și să baje-amarătu.
Crapă, doamne, dealurile,
și să baje-amarurile.

*

Crenguță cu pene-albuță,
hai și horim hortăcuță,
și ne-audă uarecine,
că cum trăim noi dă bine.

*

Cucule, pica-ț-ar limba,
cum cântași mă lăsa mândra.
Cucule, pica-ța-r pana,

Un tablou de Picasso conduce topul celor mai scumpe lucruri din lume

Puține sunt poveștile cu regi și regine în care nu se vorbește despre straie cusute cu fir de aur și bățute cu nestemate, palate cu sute de camere și bogății nemaipomenite. Toate acestea există și astăzi, numai că, spre deosebire de acele timpuri, acum sunt încuiate în safe-uri și păzite cu strasnice de bodyguarzi. Conform Hotnews.ro, cel mai scump obiect vândut vreodată este un tablou al lui Pablo Picasso, în valoare de 104 milioane de dolari.

Este vorba de tabloul „Garçon a la Pipe”, pictat în 1905, când Picasso avea numai 24 de ani. Aceasta este cea mai scumpă operă de artă vândută vreodată. Prețul lui depășește chiar și pe cel al celei mai scumpe case din lume. Este vorba de proprietatea Updown Court în Windlesham, din Anglia, care valorează 70 de milioane de lire sterline. Are 103 camere, un heliport propriu, și 5 piscine.

Două piese de lenjerie intimă, marca Victoria's Secret, au fost vândute cu 15 milioane de dolari. Ele poartă numele de Red Hot Fantasy și au fost făcute din saten roșu și bătute cu

1.300 de pietre prețioase, inclusiv rubine și diamante.

Cu 4 milioane de dolari mai puțin a fost vândut unul dintre cele mai complicate ceasuri realizate vreodată. Este vorba de un ceas de buzunar din aur, care are 24 de funcții. La fel ca și lenjeria Victoria's Secret, cei mai scumpi pantofi vânduți vreodată au fost bătuti cu 642 de rubine și cusuți cu fir de platină. Au fost creați de Stuart Weitzman și valorează nici mai mult nici mai puțin de 1 milion de lire.

Cel mai scump stilou a fost vândut cu 265.000 de dolari. A fost creat în memoria arhitectului Antonio

Gaudi, este din argint solid, acoperit cu peste 5.000 de diamante și are penița din aur de 18 karate.

Cel mai scump parfum

valorează 47.500 de lire. Este păstrat într-o sticlă făcută din platină și aur de 24 de karate, rubine și diamante. Sticlă a fost rea-

lizată de constructorii de la Rolls-Royce. Cine are atâtea bani să dea pe un astfel de parfum? Michael Jackson a comandat două, iar Mike Tyson, trei. Până acum au fost făcute doar 173 de astfel de parfumuri.

Cu aproape 20 de mii de lire mai puțin îți poți cumpara cel mai scump telefon din lume. Este făcut din aur și diamante și valorează peste 28.000 de lire.

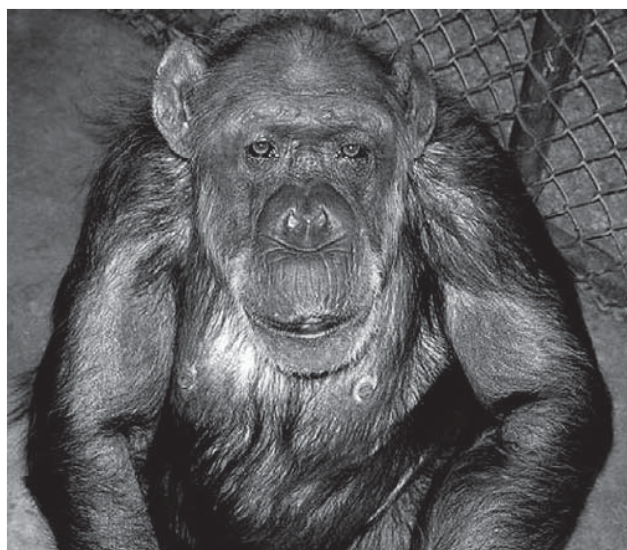
Cel mai scump cocktail – 15.250 de lire. Conține un inel cu diamant în loc de măslină. Băutura a fost escortată la masa de bodyguarzi. Cel mai scump saculeț de ceai: 7.500 de lire, iar cea mai scumpă pereche de Jeans depășește 4.000 de dolari.

Dacă aveți drum prin Londra, nu cumva să nu treceți pe la stilistul Lee Stafford. Lucrează numai acasă și vă întâmpină cu șampanie. Totul intră în contul tunsorii, care ajunge la 1.925 de lire.

Cheeta lui Tarzan e de 75 de ani

Maimuța Cheeta din seria filmelor „Tarzan” a împlinit 75 de ani și trăiește la propria reședință, Casa de Cheeta, din Palm Springs, California, unde se uită la filmele clasice de la televizor, pictează și cântă la pian. Cheeta, un cimpanzeu de sex masculin, a în-căruntit și, potrivit celui care are grijă de el, Dan Westfall, a renunțat la bere și trabucuri. „Cheeta nu a mai băut de 16 ani, nu a

mai făcut scandaluri, îi place să mănânce, dar trebuie să îl supraveghez, pentru că are diabet”, a declarat Westfall. Cheeta a jucat în 12 filme din seria „Tarzan”, supraviețuind eroilor principali ai peliculei, Johnny Weissmüller și Maureen O'Sullivan. Picturile realizate de simpatica maimuță se vând, în Marea Britanie, pentru sume de aproximativ 1.500 de dolari.

Trandafirul ajută memoriei

Studii recente referitoare la capacitatea de memorare a creierului uman au demonstrat că are o sensibilitate deosebită la parfumul de trandafir. Experimentele au arătat că, dacă acesta este inspirat în timpul somnului, memoria se îmbunătățește semnificativ.

Studiile au fost realizate de mai mulți cercetători de la Universitatea Lubeck (Germania). Pentru a demonstra impactul parfumului de trandafir asupra zonei cerebrale în care se

află centrul memoriei, voluntarii care au participat la experimente au fost rugați, mai întâi, să învețe ceva pe dinafară, fie o poezie mai lungă, fie un fragment dintr-o piesă. Apoi, jumătate dintre ei au fost expuși, în timpul somnului, unei puternice miresme de trandafir, în timp ce cealaltă jumătate – nu.

A doua zi, s-au făcut analize ale activității cerebrale, care au scos în evidență faptul că expunerea la parfumul de trandafir a activat centrul memoriei. A

urmat o altă fază a experimentului, când au fost reluate exercițiile de memorie. Acestea au arătat fără dubiu că cei ce dormiseră în camera parfumată s-au descurcat substanțial mai bine decât voluntarii care dormiseră într-o cameră „normală”. Mai mult, primii au declarat că, grație miresmei plăcute, au avut un somn odihnitor. Acesta, după cum susțin medicii neurologi, este unul dintre factorii importanți care ajută la consolidarea amintirilor.

Garfield și prietenii lui

Handbal

Vâlcencele au învins
unguroaicele

Echipa feminină de handbal Oltchim Rm. Vâlcea a făcut un pas mare spre finala Cupei Cupelor, prin victoria cu scorul de 36-23 (18-14) în fața formației maghiare Ferencváros Budapesta. Oltchim a învins sâmbătă, 14 aprilie, la 13 goluri diferență pe Ferencváros în meciul tur din semifinalele Cupei Cupelor și este cu un picior în ultimul act al competiției.

În fața unei săli arhipline, în jur de 3.000 de spectatori, care au susținut echipa din Vâlcea pe toată durata celor 60 de minute,

nală. „Am destulă experiență și nu mă arunc cu capul înainte. Fetele au respectat tot ceea ce le-am zis, iar prestația lor a fost bună,

fetele lui Gheorghe Tadici au făcut instrucție cu o echipă maghiară, scor 36-23 (18-14), care nu a putut ține ritmul decât în prima repriză. Dacă rezultatul la pauză a fost unul destul de echilibrat, debutul părții a doua a însemnat și desprinderea pentru Oltchim. După ce în primele 30 de minute avusese destule ezițări între buturi, Huțupan a închis poarta, în timp ce Luca, Meiroșu și Gâlcă nu au irosit nici una din șansele pe care le-au avut în atac.

De asemenea, Valentina Elisei a fost cea mai bună de pe teren, chiar dacă a marcat doar trei goluri. În cele din urmă a fost un succes clar, la 13 goluri diferență, dar antrenorul vâlcencelor rămâne precaut și nu se vede deja în fi-

mai ales în ceea ce privește faza defensivă, în repriza a doua. Au închis excelent semicercul. Sincer să fiu, mă gândeam la o victorie la opt-nouă goluri, înainte de meci”, a spus, la finalul întâlnirii, Gheorghe Tadici. În ceea ce privește duelul din tribune, publicul român a dominat clar disputa cu cei aproape 150 de maghiari. Fin cunosător al handbalului, publicul vâlcenc a făcut show pe toată durata meciului. De la strigătul numelui fiecărei jucătoare în parte la prezentarea din debutul meciului până la încurajări, atunci când golurile nu veneau ori Huțupan nu avea intervențiile dorite.

Manșa a doua a semifinalelor va avea loc la Budapesta, pe 22 aprilie, de la ora 18.00 (ora Ungariei).

Gimnastică

Gimnaștii au ținut medaliile în țară

Sala Sporturilor din Ploiești a găzduit finala pe aparate din cadrul Campionatelor Internaționale de gimnastică ale României. Vedetele zilei au fost Steliana Nistor și Marian Drăgulescu, fiecare câștigând câte două medalii de aur.

Sportivii români au dominat finalele pe aparate ale Campionatelor Internaționale ale României, desfășurate la Ploiești. Campionul mondial, Marian Drăgulescu a obținut două medalii de aur la sărituri și sol și spune că la europenele de la Amsterdam vrea să urce din nou pe podium. Cătălina Ponor, revenită de doar două săptămâni în sala de antrenamente după pauza impusă de scarlatină, nu a concurat la Ploiești, dar a susținut o demonstrație la bărnă. „Mi-am revenit destul de

repede cred. Azi am făcut un exercițiu foarte bun și nu cred că voi avea probleme la concursul din Germania, unde voi participa”, a declarat Cătălina Ponor.

La feminin, Steliana Nistor a profitat de o ușoară accidentare a vedetei echipei, Sandra Izbașa, și a câștigat 2 probe, bărnă și paralele.

Fotbal

An negru pentru Steaua

Steaua căzătoare a lui Olăroiu a intrat într-o gară neagră în 2007. Doar două victorii în zece meciuri reprezintă bilanțul echipei din Ghencea la cel mai slab început de an din ultimii cinci ani.

În 2002, Steaua câștiga numai două partide în primele opt etape, iar în acel an a terminat campionatul pe locul patru. Eliminată din Cupa UEFA de Sevilla, surclasată de Dinamo la revenirea în Ghencea după două meciuri pe teren neutru, învinsă la Vaslui și Bistrița.

Toate au mers pe dos pentru Steaua în 2007, iar bilanțul campioanei din acest an spune totul: două victorii, trei egaluri și cinci

înfrângeri. În aceste condiții, locul 2 și Liga Campionilor par doar un vis pentru Mirel Rădoi și compari. „Să lase anul ăsta. Să-l uite. S-a terminat pentru ea. E greu să mai spere la locul doi. Păcat. Era una dintre echipele care avea șanse la Champions League”, a declarat Gabi

Balint, fost glorie a roș-albaștrilor. „Important e ca pentru suporterii, pentru conducători, pentru jucători și pentru antrenori să treacă peste momentul ăsta și să încerce pe ultima sută de metri să recupereze”, a spus și o altă stea din Ghencea, Ilie Dumitrescu.

TVR 1

Luni 23 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Sănătate pentru toți! 9.30 Serial. Trăzniți din Queens 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Sub alt chip (R) 12.00 Serial. Nevastă-mea și copiii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Gala UNITER 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Gala UNITER 23.20 Film. Pietre.

Gala UNITER

Marti 24 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Atom 9.30 Trăzniți din Queens 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Profesioniști cu Eugenia Vodă (R) 12.00 Serial. Nevastă-mea și copiii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovizor 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Între bine și rău 20.50 Serial. Anatomia lui Grey 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Memorialul durerii 23.10 Film. Talismanul de chihlimbar.

Miercuri 25 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Pe ce dăm banii? 9.30 Serial. Trăzniți din Queens 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Serial. Nevastă-mea și copiii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oamenii ca noi 15.00 Bagaj... pentru Europa 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Sub alt chip 20.20 Hello, Good-Bye! 20.50 Ochiul magic 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Fără frontiere 23.10 Film. Talismanul de chihlimbar.

Joi 26 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Grădini de vis 9.30 Serial. Trăzniți din Queens 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Ochiul magic 12.00 Serial. Nevastă-mea și copiii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Film. Clanul italienilor 21.05 Atunci și Acum 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Garantat 100% 23.10 Film. Boutique-ul lui France.

Vineri 27 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 8.55 Arhiva de serviciu 9.10 Surprize, surprize... 11.45 Celebritățile timpului tău 12.00 Serial. Nevastă-mea și copiii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Intere general 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Stele de... 5 stele 20.50 Serial. Spirala 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Memoria unui ucigaș.

Sâmbătă 28 aprilie

6.00 Film. Fascinația zborului 6.30 Serial. Heidi 7.00 Serial. La zoo 8.00 Serial. Phil din viitor 8.30 Hai Hui prin Europa 9.00 Arca lui Noe 9.30 Cursa spațială 10.30 Cinemaniaci 11.00 Cartea europeană 11.35 O vedetă populară 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Film. Dragoste și impozite 15.00 Drumul spre Helsinki 15.30 Parfum de glorie 16.00 Serial. La poliție sau la mănăstire 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize... 20.50 Jurnalul TVR 21.10 Surprize, surprize... 22.10 Profesioniști cu Eugenia Vodă 23.10 Film. Ultima secundă.

Duminică 29 aprilie

6.00 Universul credinței 7.00 Semne 7.30 Desene animate 8.20 Serial. La zoo 8.30 Serial. Phil din viitor 9.00 Numai cu acordul minorilor 10.00 Cărămizile vieții. Documentar 10.35 Viața satului 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Parteneri de week-end 13.50 Tezaur folcloric 15.10 Alo, tu alegi! 16.20 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Oamenii focului 21.20 Repriza a III-a 22.50 Film. Nevastă la pachet.

TVR 2

Luni 23 aprilie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Sabrina 7.00 Serial. Dinotopia 8.35 Bucătăria lui Jamie (R) 9.10 Tonomatul DP2 11.00 Replay. Legende de fotbalului românesc 11.30 Serial. Vânătoare de comori 13.00 ABC... de ce? 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.20 Descoperă românii 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Lege și ordine 18.30 Populații străvechi 19.00 EU-RO Case 19.30 Lumea de aproape 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Un bilet în plus 23.40 Serial. Whistler.

Marti 24 aprilie

6.00 ABC... de ce? 6.30 Serial. Sabrina 7.00 Serial. Dinotopia 7.50 Lecția de... știință (R) 8.35 Populații străvechi (R) 9.10 Tonomatul DP2 11.00 Replay 11.30 Serial. Lege și ordine (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal Regional 17.35 Serial. Lege și ordine 18.30 Supraviețuitorii dezastrelor 19.00 Omul între soft și moft 19.30 Arta supraviețuirii 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Escalibur 23.05 Serial. Whistler.

Miercuri 25 aprilie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Noile aventuri ale fiicei oceanului 7.00 Serial. Dinotopia 7.50 Științe aplicate 8.35 Supraviețuitorii dezastrelor (R) 9.10 Tonomatul DP2 11.00 Replay 11.30 Serial. Lege și ordine 12.00 ABC... de ce? 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Lege și ordine 18.30 Misterele monumentelor 19.00 Bugețul meu 19.30 Bazar 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Vise 23.45 Serial. Whistler.

Joi 26 aprilie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Noile aventuri ale fiicei oceanului 7.00 Serial. Dinotopia 7.50 Un secol de SF. Documentar 8.35 Misterele monumentelor (R) 11.00 Replay 11.30 Serial. Lege și ordine (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.30 Serial. Lege și ordine 18.30 O lume nouă 19.00 Arena leilor 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Psiune ascunsă 23.20 Serial. Whistler.

Vineri 27 aprilie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Noile aventuri ale fiicei oceanului 7.00 Serial. Dinotopia 7.50 Sănătate și asistență socială 8.35 O lume nouă (R) 9.10 Tonomatul DP2 11.00 Replay 11.30 Serial. Lege și ordine (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Gimnastică 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Lege și ordine 18.30 Lecția de supraviețuire 19.00 D'ale lui Mitică 20.00 Ora de știri 21.10 Coolmea distracției 22.45 Serial. Escrocii.

Sâmbătă 28 aprilie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Prima mea afacere. Documentar 7.00 Serial. Fata din viitor 7.30 Megatehnicus 8.00 Arta supraviețuirii (R) 8.30 Natură și aventură 9.00 D'ale lui Mitică (R) 10.00 Liber pe contra sens 11.00 EU-RO Case (R) 11.30 Lumea azi 12.00 Gimnastică 12.30 Gimnastică 14.45 Superlativale turismului românesc 15.00 Bazar 15.30 Gimnastică 18.05 Serial. Verdict crimă 18.50 Europa altfel 19.10 Serial. Unitate specială 20.00 Ora de știri 21.10 Serial. Martorul tăcut 22.10 Film. Eu cu cine mă mărit?

Duminică 29 aprilie

6.00 Coolmea distracției (R) 7.00 Serial. Fata din viitor 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Campionatul de Raliuri al României 10.30 Autocritica 11.00 Gimnastică 14.00 Atenție, se cântă! 15.00 Gimnastică 18.00 Mistere și mituri ale sec. al XX-lea 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.25 Serial. Puterea absolută 20.00 Ora de știri 21.10 Mari seriale Vițelul de aur 22.10 Film. Experiment diabolic.

Campionatul de Raliuri al României

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

23 APRILIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

24 APRILIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 APRILIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 APRILIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 APRILIE, VINERI (Petr Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe undele Europei” – magazin euroregional 17.30: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

29 APRILIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă baptistă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

RADIONETROMÂN

www.triplexregio.net

Ecranul nostru

25 aprilie 2007 (mtv ora 13.35)

Reluare: 27 aprilie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea ne va aminti de aniversarea a 70 de ani de la nașterea medicului și regizorului de film, Lucian Magdu. Anul 2007 mai are și o altă semnificație: acum patru decenii, în 1967, s-a turnat la Julia unul dintre filmele de examen ale lui Magdu, cu titlul „Rădăcini”. Momentul va fi evocat de către sora regizorului. Pe lângă aceste comemorări, vă vom introduce în viața teatrală și editorială a Liceului Românesc din Julia. Realizator: **Aurel Becan**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30

Marti închis

Miercuri 9.00–12.30

Joi 9.00–12.30

Vineri 9.00–12.30

Sâmbătă–duminică închis

Adresa:

Jula 5700

str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/695–7181

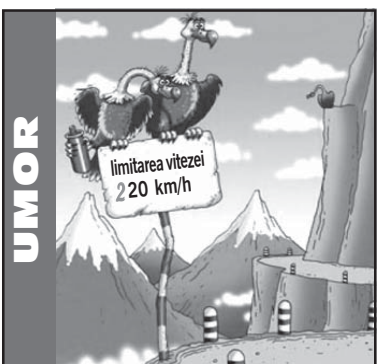
DEX online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

**Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
www.rrr.ro**

**Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană**

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 23 aprilie, luni – ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz

– Frecvențele posturilor teritoriale

A doua duminică după Înviere, Duminica Tomii, este recunoscută de creștinii din cele mai vechi timpuri ca „Paștile morților”. Această denumire are ca suport însăși realitatea Învierii, căci Hristos cu „moartea pe moarte călcând” a dăruit viață veșnică nu numai celor ce l-au văzut Înviat și cred în Învierea Lui și o mărturisesc, ci și „celor din mormânturi”, precum ne învață o cântare din canonul Învierii. Conform tradiției, credincioșii parohiei ortodoxe române din Budapesta în fiecare an comemorează ctitorii acestei biserici în Duminica Tomii.

Duminică, 15, aprilie, după Sfânta Liturghie, oficiată de preotul paroh *Marius Maghiaru*, în capela ortodoxă română din Budapesta, credincioșii au luat parte la un parastas în memoria lui Emanuil Gojdu. După acest moment solemn, participanții la festivitate s-au deplasat la Cimitirul Kerepesi, unde își doarme somnul de veci Emanuil Gojdu și familia sa, rostind rugăciuni și depunând cununi de flori la monumentul lui funerar. dr. Maria Berényi, președinta Societății Culturale a Românilor din Budapesta, a rostit un scurt discurs:

„Acum se împlinesc 15 ani de când comunitatea românească din Budapesta anual ține parastas în cinstea lui Gojdu și ținem

cuvântări la mormântul său. Anul trecut era mare zgomot pe scena politică din România pe subiectul Gojdu, astfel nu am ținut discurs. Acum e liniște, și politicienilor din România însuși Gojdu le răspunde cu cuvintele apărute la 9 aprilie 1861, într-un articol din *Gazeta de Transilvania*, răspunzând unui colaborator din București care l-a atacat într-un articol apărut tot în această foaie: «Articolul acesta vine de peste Carpați, din pana unui bărbat, care și lucrurile de pe la noi le judecă după împrejurările din România. Eu cred că e de-ajuns a apela la diferența ce e între posesiunea, referințele de drept și cu un cuvânt între împrejurările noastre și ale fraților de dincolo... »

«Domnul meu! Eu m-am născut în Ungaria, dezvoltarea și toată fericirea mea (și când zic fericire, nu înțeleg starea prezentă, căci aceasta nu e fericire pentru mine) am de a o mulțumi națiunii maghiare; din copilărie am fost protejat de maghiari; deși toți au știut cum că sunt român ortodox; aceasta totuși nici un maghiar nu mi-a imputat; numai de la ei și între ei mi-am câștigat o stare înfloritoare; dară pentru aceea nu s-a aflat unul care să-mi fi zis, să nu fiu român, – patria mi-o iubesc nemărginit, și pentru bunăstarea ei sunt gata în tot momentul a-mi sacra viața, și pentru aceea eu nu cunosc cauza maghiară altcum, decât sinonimă cu libertatea comună, însă pe lângă aceasta am cărunțit ca un român de omenie – modestia nu-mi iartă ca să-nșir aci ce am făcut pentru interesele (nației),

aceea însă o mărturisesc, cum că toate mijloacele cu care-mi pot ajutama națiunea, le-am căpătat numai de la maghiari.

Acuma-mi spune mie, Domnule! e doară rușine a le mărturisi aceasta? eu așa cred că ar fi un lucru necuviincios, necaracter a fi nerecunoscător și a nu mărturisi adevărul. E lucru greu a te capacita pe D-ta despre nobila inimă a națiunii maghiare. D-ta zici că nu-și înțelege misiunea un român, care vorbește bine despre maghiari; eu însă, care am cărunțit între maghiari, tocmai din contră zic: că tot acela, care ațâță pe români asupra maghiarului e inamicul românului. Nu vorbesc despre România, acolo sunt alte împrejurări, ci despre românii de sub coroana Ungariei, căci aceasta-i toată fericirea și o pot aștepta numai de la buna conțelegere cu maghiarii...

Să mai zic încă una și cea din urmă: Eu sunt asediat pe vârful turnului, toate furtunile și fulgerile mă ajung mai de grabă, decât pe cei ce se roagă în biserică, voi suferi viscoalele elementelor; însă mă ierte ori și cine, că dacă sunt pe turn nu pot fi totdeauna și pragul bisericii, pe care poate călca tot insul.»

În campania electorală din 1865 la Tinca tot acest Gojdu vorbea în felul următor: «(...) mai toată viața-mi am petrecut-o între străini, m-am silit însă să-mi cunosc conaționalii, pe poporul român, și eu cugetam că-l cunosc pe deplin, însă acuma văd cumcă multe însușiri nobile ale bravului popor român

nu le-am cunoscut, atâta perseverență, tărie și alipire către cauza națională, câtă avui norocire a experia cu aceasta ocaziune în poporul nostru n-am așteptat, m-a pus în uimire, credința și alipirea voastră către mine nu se poate cu nimic în lume remunera decât iarăși cu credință, vă jur dară și din partea-mi credința neclătită, fiți convinși că toți pașii mei vor fi îndreptați pentru fericirea și binele poporului român, Dumnezeu așa să-mi ajute! »

Anual, bursierii „Gojdu” și membrii Societății „Petrus Maior” din Budapesta, în semn de recunoștință față de creatorul fundației, participau la parastasul ce se făcea la mormântul lui Gojdu în cimitirul Kerepesi. Cu această ocazie, se țineau discursuri și se intona cântecul lui Ciprian Porumbescu „Adusu-mi-am aminte”. Între filele vechi ale unui fost bursier am găsit texte de versuri, legate de această zi. Unul conține cântarea ce se cânta la mormânt. Ne-am ajutat cum am putut – scria fostul bursier. Am aranjat după auz melodia veche cu acest text pe patru voci și am cântat în cimitirul Kerepesi de s-a adunat lumea a minune la auzul accentelor străine urechii lor.”

Noi, românii din Budapesta și Ungaria avem datoria morală să-i păstrăm memoria lui Emanuil Gojdu, personalitate marcantă a culturii și vieții publice româno-maghiare”, a spus Maria Berényi, la mormântul marelui mecena al poporului român.

A.L.C.

FOAIA
românească
20 aprilie 2007
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8, CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichis și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2007: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.